

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
W I PÓŁROCZU 2012 ROKU**

WARSZAWA, 28 sierpnia 2012 roku

SPIS TREŚCI:

I.	CZYNNIKI I ZDARZENIA WPŁYWAJĄCE NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ GRUPY W I PÓŁROCZU 2012 R.	4
1.	SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA	4
2.	ZDARZENIA MAJĄCE ZNACZĄCY WPŁYW NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ GRUPY	6
II.	WYNIKI FINANSOWE I DZIAŁALNOŚĆ GRUPY	10
1.	RACHUNEK WYNIKÓW GRUPY	10
2.	BILANS	13
2.1.	Aktywa Grupy	13
2.1.1.	Zmiany w strukturze aktywów	13
2.1.2.	Charakterystyka polityki kredytowej Banku	14
2.1.3.	Kredyty i pożyczki	14
2.1.4.	Kredyty i pożyczki udzielone w okresie sprawozdawczym	15
2.1.5.	Jakość portfela kredytowego	16
2.2.	Kapitał własny i zobowiązania razem Grupy	16
2.2.1.	Zmiany w strukturze kapitału własnego i zobowiązań razem	16
2.2.2.	Źródła finansowania działalności Grupy	17
2.2.3.	Informacje o zaciągniętych kredytach, o umowach pożyczek, oraz o udzielonych poręczeniach lub gwarancjach	18
2.2.4.	Informacje o zaciągniętych kredytach, umowach pożyczek, poręczeniach i gwarancji, nie dotyczących działalności operacyjnej Banku	18
2.2.5.	Opis wykorzystania wpływów z emisji papierów wartościowych	18
2.2.6.	Informacje o udzielonych pożyczkach, poręczeniach i gwarancjach podmiotom zależnym	18
3.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE GRUPY	19
4.	RÓŻNICA POMIĘDZY PROGNOZAMI A ZREALIZOWANYMI WYNIKAMI	20
5.	CZYNNIKI ISTOTNE DLA ROZWOJU GRUPY	20
6.	STRATEGIA ROZWOJU GRUPY	20
6.1.	Kierunki rozwoju Banku	20
6.2.	Kierunki rozwoju Grupy	21
7.	PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	21
7.1.	Działalność bankowa	21
7.2.	Grupa BOŚ S.A. na tle sektora bankowego	21
8.	PODSTAWOWE PRODUKTY, USŁUGI I SFERY DZIAŁALNOŚCI GRUPY	22
8.1.	Produkty bankowe	22
8.2.	Liczba obsługiwanych klientów, rachunków, kart płatniczych i placówek	22
8.3.	Oferta proekologiczna i współpraca z funduszami ochrony środowiska	23
8.4.	Segment klientów korporacyjnych	23
8.5.	Segment finansów publicznych	24
8.6.	Segment klientów detalicznych	25
8.7.	Działalność maklerska	29
8.8.	Rynek pieniężny i kapitałowy	30
8.9.	Współpraca z zagranicznymi instytucjami finansowymi	30
8.10.	Bankowość inwestycyjna	31
III.	ZARZĄDZANIE RYZYKAMI FINANSOWYMI I KONTROLA W GRUPIE	31
1.	ZARZĄDZANIE RYZYKAMI FINANSOWYMI	31
1.1.	Techniki pomiaru ryzyka finansowego (w księdze bankowej i handlowej) oraz limity	31
1.2.	Ryzyko płynności	32
1.3.	Ryzyko stopy procentowej	32
1.3.1.	Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	32
1.3.2.	Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej	33
1.4.	Ryzyko walutowe	34
1.5.	Ryzyko cen akcji i towarów	35
1.6.	Ryzyko operacyjne i braku zgodności	35
1.7.	Ryzyko kredytowe	36
1.8.	Tytuły egzekucyjne i wartości zabezpieczeń	37
2.	SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	38
3.	OCENA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI	39
3.1.	Cel i organizacja zarządzania zasobami finansowymi	39
3.2.	Ocena zdolności do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań	39

IV. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE O BANKU.....	39
1. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ	39
1.1. Struktura Grupy Kapitałowej.....	39
1.2. Uzależnienie od partnerów	40
2. INFORMACJE O UMOWACH BANKU	40
2.1. Umowy znaczące.....	40
2.2. Umowy z Bankiem Centralnym i organami nadzoru.....	40
2.3. Umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych.....	41
2.3.1. Umowy o dokonanie badań sprawozdań finansowych.....	41
2.3.2. Pozostałe umowy z podmiotem uprawnionym do badań sprawozdań finansowych	41
3. CZYNNIKI I NIETYPOWE ZDARZENIA	41
4. INFORMACJA O POSTĘPOWANIACH SĄDOWYCH.....	41
5. TRANSAKcje Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	42
6. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA	42
7. SEZONOWOŚĆ LUB CYKLICZNOŚĆ	42
8. INFORMACJA O DYWIDENDZIE	42
9. GŁÓWNE INWESTYCJE	42
10. AKCJONARIAT I PRAWA Z AKCJI	42
10.1. Akcjonariat	42
10.2. Informacje o umowach dotyczących przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu.....	43
10.3. Posiadacze specjalnych uprawnień kontrolnych z tytułu papierów wartościowych	43
10.4. Ograniczenia w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych i w wykonywaniu prawa głosu.....	43
11. ORGANY BANKU I OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO	43
11.1. Walne Zgromadzenie Banku	43
11.2. Rada Nadzorcza Banku	43
11.3. Zarząd Banku.....	44
11.4. Zasady powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz uprawnienia osób zarządzających.....	44
11.5. Akcje BOŚ S.A. w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	44
11.6. Umowy dotyczące rekompensat dla osób zarządzających	45
12. PRACOWNICY	45
12.1. Zatrudnienie	45
12.2. Szkolenia	45
12.3. Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych.....	46
13. INFORMACJE PO DNIU BILANSOWYM.....	47
14. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA.....	47
15. DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA.....	48

I. CZYNNIKI I ZDARZENIA WPŁYWAJĄCE NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ GRUPY W I PÓŁROCZU 2012 R.

1. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA

Sytuacja makroekonomiczna

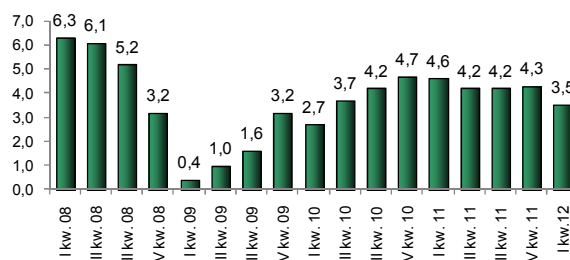
W I półroczu 2012 r. aktywność gospodarki polskiej osłabła wobec notowanej w 2011 r. W I kwartale br. tempo wzrostu PKB obniżyło się do 3,5% wobec 4,3% odnotowanych w IV kwartale 2011 r. Miesięczne dane nt. gospodarki krajowej, m.in. produkcji przemysłowej, budowlanej oraz sprzedaży detalicznej świadczą, że trend osłabienia aktywności gospodarki polskiej był kontynuowany w II kwartale br. Obniżenie tempa krajowego wzrostu gospodarczego następowało na skutek negatywnego oddziaływania osłabienia dynamiki inwestycji w wyniku ograniczania inwestycji infrastrukturalnych oraz osłabienia dynamiki produkcji na eksport.

W I połowie br. sytuacja dochodowa gospodarstw domowych pogorszyła się w wyniku spowolnienia dynamiki zatrudnienia w przedsiębiorstwach. Przy stabilizacji na niskim poziomie dynamiki nominalnej wynagrodzeń oraz utrzymującej się podwyższonej inflacji nastąpiło dalsze obniżenie tempa wzrostu realnego funduszu płac w przedsiębiorstwach – średnia za II kwartał 2012 r. wyniosła ok. 0% r/r wobec 1,9% w I kwartale br. i ponad 4% notowanych w I połowie br. Jednocześnie stopa bezrobocia rejestrowanego pozostawała na poziomie wyższym niż w analogicznym okresie 2011 r. Na koniec I półrocza br. stopa bezrobocia wyniosła 12,4% wobec 11,9% w połowie 2011 r.

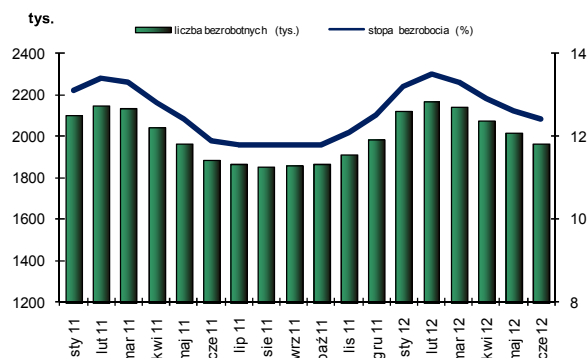
W I połowie br. inflacja mierzona wskaźnikiem CPI pozostawała na podwyższonym poziomie, ceny w I kwartale br. wzrosły średnio o 4,1% r/r, zaś w II kwartale br. o 4,0%, wobec średniego wskaźnika inflacji w 2011 r. na poziomie 4,3%, co wynikało z utrzymania się na wysokim poziomie dynamiki cen żywności i nośników energii, przy postępującym spadku miar inflacji bazowej.

Rada Polityki Pieniężnej (RPP) w I połowie 2012 r. podwyższyła stopy procentowe o 25 pkt. bazowych - do 4,75% dla stopy referencyjnej NBP. Rada uzasadniła swoją decyzję ryzykiem utrwalenia się podwyższonej inflacji w przyszłości w związku z bieżącym wysokim poziomem inflacji oraz obawą, że przewidywana skala spowolnienia wzrostu gospodarczego może okazać się niewystarczająca aby umożliwić powrót inflacji do celu w średnim okresie. W lipcu br., po publikacji gorszych od oczekiwań danych nt. gospodarki polskiej, nasiliły się głosy niektórych członków RPP za obniżeniem stóp procentowych NBP.

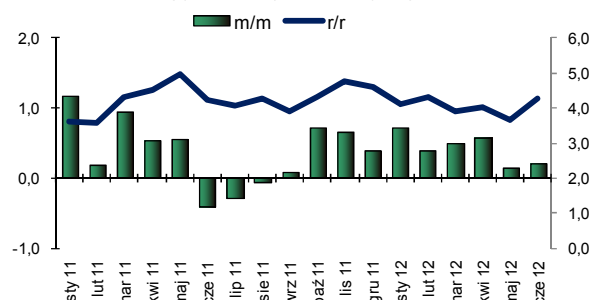
Kwartalna dynamika PKB
I kw. 2008 - I kw. 2012 (% r/r)

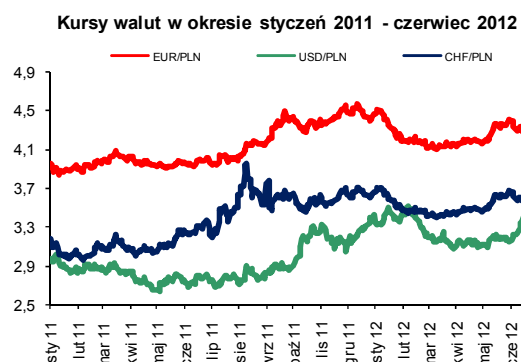
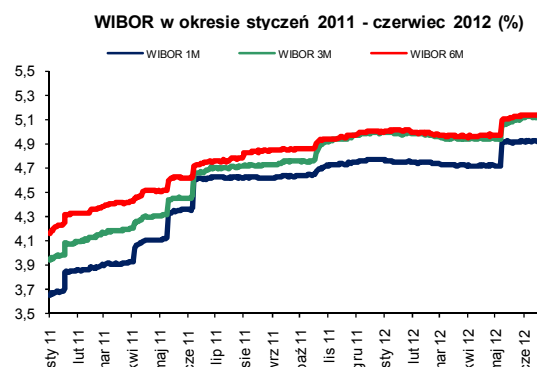
Stopa bezrobocia rejestrowanego w okresie
styczeń 2011 - czerwiec 2012

Inflacja w okresie styczeń 2011 - czerwiec 2012
w ujęciu rocznym i miesięcznym (%)

W I połowie roku sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych charakteryzowała się wysoką zmiennością. W I kwartale br. nastąpiła wyraźna poprawa sytuacji na rynkach finansowych w reakcji na lepsze od oczekiwań dane dotyczące największych gospodarek świata (co oddaliło ryzyko nawrotu recesji w gospodarce globalnej – scenariusza poważnie dyskontowanego przez rynki w II połowie 2011 r.) oraz przeprowadzenie w grudniu 2011 r. i lutym 2012 r. przez Europejski Bank Centralny operacji dostarczania sektorowi bankowemu długoterminowego finansowania. Jednak II kwartał 2012 r. przyniósł ponowny wzrost rynkowej premii za ryzyko w reakcji na publikację danych wskazujących na pogorszenie sytuacji gospodarki światowej oraz wzrost obaw rynkowych o perspektywy rozwoju sytuacji w strefie euro (m.in. w kontekście nasilenia obaw, czy Grecja pozostanie w strefie euro wobec niepewności odnośnie do wyniku wyborów parlamentarnych, a także nasilenia się problemów sektora bankowego w Hiszpanii, co poskutkowało zwróceniem się Hiszpanii o zewnętrzną pomoc finansową przeznaczoną na dokapitalizowanie sektora bankowego). Jednocześnie eskalację negatywnych nastrojów rynkowych ograniczały działania banków centralnych rozluźniających politykę monetarną oraz oczekiwania rynkowe na kontynuowanie tej polityki w przyszłości.

Powyższe globalne warunki rynkowe skutkowały umocnieniem kursu złotego w I kwartale br., a następnie osłabieniem w II kwartale br. W szczególności w warunkach silnego osłabienia euro wobec dolara w II kwartale 2012 r. złoty stracił na wartości wobec dolara. Jednak skala wzrostu awersji do ryzyka w II kwartale br. nie była tak silna w porównaniu z notowaną pod koniec 2011 r. by złoty osłabił się w I połowie br. powyżej poziomów notowanych na koniec 2011 r. W rezultacie w skali I półrocza złoty zyskał na wartości o 3,5% wobec euro, blisko 1% wobec dolara amerykańskiego oraz blisko 2,5% wobec franka szwajcarskiego. Na koniec czerwca 2012 r. kurs złotego ukształtował się na poziomie 4,26 złotego za euro, 3,39 złotego za dolara amerykańskiego oraz 3,55 złotego za franka szwajcarskiego.

W I połowie 2012 r. w porównaniu z końcem 2011 r. rentowności krajowych skarbowych papierów wartościowych o terminie zapadalności powyżej 2 lat spadły i na koniec II kwartału 2012 r. były istotnie niższe od notowanych na koniec 2011 r. Spadek rentowności, w zależności od terminu zapadalności, mieścił się w przedziale 15 - 70 pkt. bazowych. Jedynie rentowość papierów skarbowych o krótkim terminie zapadalności wzrosła w wyniku podwyższenia stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej.

I półrocze 2012 r. przyniosło pogorszenie koniunktury giełdowej. Obroty ogółem na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie na rynku akcji były niższe o około 30% niż w tym samym okresie 2011 r. Główne rynki poruszały się w trendzie bocznym przy stosunkowo niewielkiej zmienności. Spadek aktywności inwestycyjnej miał również negatywny wpływ na rynek pierwotny. W I półroczu 2012 r. tylko 5 spółek zadebiutowało na giełdzie. Łączna wartość ich akcji wyniosła 412 mln zł.

2. ZDARZENIA MAJĄCE ZNACZĄCY WPŁYW NA SYTUACJĘ FINANSOWĄ GRUPY

Rating

W dniu 4 czerwca 2012 r. agencja Fitch Ratings Ltd, w wyniku badania ratingowego, potwierdziła wiarygodność kredytową Banku i utrzymała ratingi dla BOŚ S.A. na następującym poziomie:

Długoterminowy rating podmiotu („IDR”)	BBB	dla poziomu inwestycyjnego skala: AAA, AA, A, BBB; dla poziomu spekulacyjnego skala: BB, B, CCC, CC, C, DDD, DD, D; oba poziomy z możliwością dodania znaku + lub - w zależności od głównej kategorii ratingowej, znaki te nie są dodawane do kategorii AAA oraz kategorii poniżej CCC
Rating krótkoterminowy	F3	w skali ocen od najwyższej do najniższej: F1, F2, F3, B, C, D; kategoria F1 może mieć dodany znak +
Viability rating	bb	w skali ocen od najwyższej do najniższej: aaa, aa, a, bbb, bb, b, ccc, cc, c, f, z możliwością dodania znaków „+” i „-” znaki te nie są dodawane do kategorii aaa oraz kategorii poniżej ccc
Rating wsparcia	2	w skali ocen od najwyższej do najniższej: 1, 2, 3, 4, 5 z możliwością dodania litery T.

Perspektywa ratingu podmiotu oraz długoterminowego ratingu krajowego pozostaje Stabilna. Jednocześnie agencja ratingowa potwierdziła rating wyemitowanych przez BOS Finance AB Euroobligacji na poziomie „BBB”.

Oceny perspektywy ratingu: od Pozytywnej poprzez Stabilną do Negatywnej. Ocena Pozytywna świadczy o możliwości podwyższenia ratingu IDR w przyszłości, ocena Stabilna – o utrzymaniu bez zmian, a ocena Negatywna – o możliwości obniżenia.

Oferta publiczna akcji zwykłych na okaziciela serii P

W I półroczu 2012 r. na podstawie Uchwały nr 5/2011 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 23 września 2011 r. BOŚ S.A. przeprowadził ofertę publiczną akcji zwykłych na okaziciela serii P o wartości nominalnej 10 zł każda. Subskrypcją w ramach oferty publicznej zostało objętych 6,5 mln akcji serii P. Cena emisyjna została ustalona na poziomie 35 zł. Wpływy brutto z tytułu emisji wyniosły 227,5 mln złotych. Globalnymi koordynatorami oferty i prowadzącymi księgę popytu byli ING Securities S.A. i ING Bank N.V., Oddział w Londynie. Krajowym Menedżerem był DM BOŚ S.A. Rolę oferujących pełnili ING Securities S.A. i DM BOŚ S.A.

Wybrane informacje dotyczące oferty:

- w dniu 10 kwietnia 2012 r. Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) zatwierdziła prospekt emisyjny akcji Banku sporządzony na potrzeby oferty publicznej nie więcej niż 6,5 mln akcji zwykłych na okaziciela serii P o wartości nominalnej 10 zł każda oraz ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez GPW akcji serii P oraz nie więcej niż 6,5 mln praw do akcji serii P;
- w dniu 11 kwietnia 2012 r. Bank, ING Securities S.A., ING Bank N.V., Oddział w Londynie oraz Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A. zawarły umowę o gwarantowanie zapisów inwestorów w transzy inwestorów instytucjonalnych na potrzeby emisji oraz oferty publicznej nie więcej niż 6,5 mln akcji serii P;
- w dniu 11 kwietnia 2012 r. KNF zatwierdziła Aneks nr 1 do prospektu emisyjnego akcji Banku sporządzonego na potrzeby oferty publicznej akcji zwykłych na okaziciela serii P. Aneks dotyczy ceny maksymalnej akcji serii P, która została ustalona w wysokości 45 zł za jedną akcję;
- zapisy na akcje serii P w Transzy Inwestorów Detalicznych były przyjmowane od dnia 12 kwietnia 2012 r. do dnia 19 kwietnia 2012 r. Zapisy na akcje serii P w Transzy Inwestorów Instytucjonalnych były przyjmowane od dnia 23 kwietnia 2012 r. do dnia 25 kwietnia 2012 r. (budowa księgi popytu 18-19 kwietnia 2012 r.);

- w dniu 19 kwietnia 2012 r. Bank, w porozumieniu z Globalnymi Koordynatorami, ustalił co następuje:
  - cena emisyjna jednej akcji oferowanej w ofercie publicznej – 35 zł;
  - ostateczna liczba akcji oferowanych w ofercie publicznej – 6,5 mln;
  - liczba akcji oferowanych w Transzy Inwestorów Instytucjonalnych – 6 mln;
  - liczba akcji oferowanych w Transzy Inwestorów Detalicznych – 0,5 mln;
- akcje serii P zostały przydzielone w dniu 26 kwietnia 2012 r.;
- Uchwałą z dnia 30 kwietnia 2012 r. Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) postanowił zarejestrować w dniu 2 maja 2012 r. w KDPW 6,5 mln praw do akcji serii P.
- Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW) postanowił wprowadzić z dniem 4 maja 2012 r. w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym 6,5 mln praw do akcji zwykłych BOŚ S.A. na okaziciela serii P o wartości nominalnej 10 zł każda;
- wartość przeprowadzonej subskrypcji wyniosła 227,5 mln zł. Zgodnie z szacunkami Banku koszty poniesione w związku z emisją akcji serii P wyniosą ok. 9,4 mln zł. W księgach rachunkowych Banku poniesione koszty emisji zostaną rozliczone z kapitałem zapasowym powstałym z nadwyżki ceny emisyjnej akcji serii P ponad ich wartość nominalną;
- ING Bank N.V., Oddział w Londynie pełniący funkcję menedżera stabilizującego w związku z ofertą publiczną 6,5 mln akcji nowej emisji serii P po raz pierwszy podjął działania stabilizujące w dniu 16 maja 2012 r. Ostatnim dniem działań stabilizacyjnych był dzień 25 maja 2012 r.;
- w dniu 1 czerwca 2012 r. Bank zawarł z ING Bank N.V., Oddział w Londynie umowę na potrzeby nabycia przez Bank praw do akcji serii P nabytych przez ING Bank w ramach działań stabilizacyjnych. Umowa została zawarta zgodnie z postanowieniami umowy o gwarantowanie oferty zawartej w dniu 11 kwietnia 2012 r. przez Bank, ING Bank, ING Securities S.A. oraz DM BOŚ S.A. Na podstawie postanowień Umowy w dniu 1 czerwca 2012 r. Bank oraz ING Bank złożyły zlecenia na potrzeby transakcji pakietowej w celu nabycia przez Bank od ING Bank 33 095 praw do akcji serii P, nabytych przez ING Bank w ramach działań stabilizacyjnych prowadzonych w dniach 16 – 25 maja 2012 r. Średnia jednostkowa cena nabycia praw do akcji serii P wyniosła 35,07 zł;
- w dniu 15 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Banku w wyniku emisji 6,5 mln akcji zwykłych na okaziciela serii P. W wyniku rejestracji emisji akcji serii P kapitał zakładowy Banku wzrósł z kwoty 163 732 450 zł do kwoty 228 732 450 zł. Po rejestracji emisji kapitał zakładowy Banku dzieli się na 22 873 245 akcji o wartości nominalnej 10,00 zł każda, w tym 6,5 mln akcji serii P. Akcje o których mowa w zdaniu poprzedzającym uprawniamy łącznie do 22 873 245 głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku;
- Zarząd KDPW w dniu 25 czerwca 2012 r. podjął uchwałę o zarejestrowaniu 6,5 mln akcji serii P pod warunkiem podjęcia przez GPW decyzji o wprowadzeniu tych akcji do obrotu na tym samym rynku regulowanym, na który wprowadzone zostały wszystkie pozostałe akcje Banku;
- Zarząd GPW w dniu 28 czerwca 2012 r. w drodze uchwały wyznaczył 29 czerwca 2012 r. jako dzień ostatniego notowania praw do akcji serii P oraz wprowadził z dniem 2 lipca 2012 r. w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym 6,5 mln akcji serii P, pod warunkiem dokonania przez KDPW w dniu 2 lipca 2012 r. rejestracji tych akcji i oznaczenia kodem PLBOS0000019.

Emisje obligacji

• Emisja obligacji serii G

W dniu 28 lutego 2012 r. doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii G w wysokości 100 mln zł, zorganizowana przy udziale Banku Gospodarstwa Krajowego. Informacja o emisji została zawarta w raporcie bieżącym nr 8/2012 z dnia 28 lutego 2012 r. Zarząd Banku poinformował w raporcie bieżącym nr 13/2012 o wprowadzeniu obligacji serii G do obrotu na rynku Catalyst oraz wyznaczeniu pierwszego dnia notowania. W dniu 16 maja 2012 r. Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o zaliczeniu do funduszy uzupełniających BOŚ S.A. kwoty 100 mln zł stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji obligacji na okaziciela serii G. Informacja o decyzji KNF została zawarta w raporcie bieżącym nr 26/2012.

- **Emisja obligacji serii H**

W dniu 27 lutego 2012 r. doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii H w wysokości 185 mln zł, zorganizowana przy udziale BRE Banku S.A. Informacja o emisji została zawarta w raporcie bieżącym nr 6/2012 z dnia 27 lutego 2012 r. Zarząd Banku poinformował w raporcie bieżącym nr 14/2012 o wprowadzeniu do obrotu na rynku Catalyst oraz wyznaczeniu pierwszego dnia notowania dla obligacji BOŚ S.A. serii H.

- **Emisja obligacji serii KT. 1. 1**

W dniu 18 czerwca 2012 r. doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii KT.1.1 w wysokości 60 mln zł zorganizowana przy udziale BRE Banku S.A. Informacja o emisji została zawarta w raporcie bieżącym nr 36/2012 z dnia 19 czerwca 2012 r.

- **Emisja obligacji serii KT. 1. 2**

W dniu 22 czerwca 2012 r. doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii KT.1.2 w wysokości 47 mln zł, zorganizowana przy udziale Banku Gospodarstwa Krajowego. Informacja o emisji została zawarta w raporcie bieżącym nr 40/2012 z dnia 22 czerwca 2012 r.

Emisje obligacji serii H zorganizowane zostały w ramach Programu Emisji Obligacji o maksymalnej wartości programu dwóch miliardów złotych, natomiast obligacje serii KT.1.1 i KT.1.2 w ramach Sub-Programu obligacji krótkoterminowych do tego Programu.

Przedsięwzięcia w obszarze Wsparcia

W I półroczu 2012 r. Bank kontynuował realizację kolejnych projektów informatycznych, w tym prace nad dostosowaniem hurtowni danych i systemów sprawozdawczych oraz prace związane z platformą integracyjną pozwalającą na usprawnienie wymiany informacji pomiędzy systemami.

W I półroczu 2012 r. zakończono realizację czterech projektów. W obszarze zarządzania ryzykiem celem projektów było wdrożenie narzędzia workflow do oceny ryzyka wniosków kredytowych klientów instytucjonalnych oraz wdrożenie narzędzia wspierającego proces wyceny indywidualnej ekspozycji kredytowych zgodnie z MSR 39. W obszarze wsparcia, wdrożono rozwiązania umożliwiające migrację kart z paskiem magnetycznym na karty chipowe oraz uruchomiono wsparcie dla technologii bezstykowej. Wprowadzono także zmiany w zakresie procesu zarządzania gotówką, w tym w obsłudze wpłat gotówkowych zamkniętych.

Realizowano również rozpoczęte wcześniej działania związane z doskonaleniem funkcjonowania wsparcia informatycznego w Banku, w szczególności regulacje zmierzające do zintegrowanego zarządzania architekturą informatyczną Banku w ramach Programu Zintegrowanego Systemu Informatycznego.

Uruchomienie Centralnego Systemu Bankowego

W I półroczu 2012 r. został uruchomiony produkcyjnie nowy Centralny System Bankowy w ramach realizowanego Projektu CSB. Projekt ten obejmuje wdrożenie trzech głównych, spośród kilkunastu dostępnych, modułów systemu def3000: def3000/CB (core banking), def3000/GL (general ledger) def3000/TR (treasury), dodatkowego modułu rozliczeń międzybankowych def3000/CL (clearing) oraz przygotowanie interfejsów do ich integracji z innymi systemami eksploatowanymi w Banku.

Terminowe uruchomienie Centralnego Systemu Bankowego było istotne dla Banku ze względu na fakt, iż będzie on:

- wspierał dalszy rozwój Banku;
- zapewniał większą konkurencyjność na rynku;
- pomagał zwiększać sprzedaż produktów;
- stanowił solidną podstawę dalszego rozwoju infrastruktury IT.

Powyższe zadania będą możliwe dzięki planowanemu skróceniu czasu wprowadzania produktów na rynek (Time-to-Market), możliwości pilotażowego uruchamiania produktów w wybranych jednostkach Banku, dostosowywaniu zasobów IT do wielkości bazy klientów, skróceniu czasu realizacji procesów obsługi klienta, jak i procesów back-office (jeden z kluczowych czynników obniżenia wskaźnika C/I). Wdrożenie CSB jest kluczowym elementem strategicznego rozwoju BOŚ Banku. Umożliwi Bankowi efektywne zwiększanie liczby rachunków klientów i poszerzanie zakresu świadczonych usług przy niższych kosztach działania.

Inicjatywa JESSICA

Bank, działając w ramach inicjatywy JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas), jako Fundusz Rozwoju Obszarów Miejskich (FROM) dla województwa zachodniopomorskiego (poza Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym), pomorskiego (poza Gdańskiem, Gdynią, Sopotem i Słupskiem) i śląskiego podpisał w roku bieżącym umowy dotyczące realizacji trzech projektów miejskich z wykorzystaniem środków z inicjatywy JESSICA. Łączny koszt realizacji tych inwestycji wyniesie 121 mln zł, z czego blisko 43 mln zł stanowić będzie pożyczka ze środków finansowych inicjatywy JESSICA. Pozostała kwota to głównie finansowanie uzupełniające BOŚ S.A. i środki własne inwestora.

Zagraniczny oddział DM BOŚ S.A.

Spółka zależna Banku, Dom Maklerski BOŚ S.A., poszerzyła terytorialny obszar swoich usług. W dniu 9 lutego 2012 r. został wpisany do polskiego rejestru sądowego zagraniczny Oddział DM BOŚ S.A., a od dnia 29 lutego 2012 r. jest on zarejestrowany również w Republice Czeskiej. Oddział rozpoczął działalność operacyjną pod koniec I półrocza 2012 r. Zakres działalności maklerskiej oddziału obejmuje wyłącznie obsługę rynku forex.

Znaczące umowy

- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący nr 2/2012 z dnia 9 lutego 2012), że w dniu 8 lutego 2012 r. Bank podpisał umowę linii kredytowej z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym. EIB postawił do dyspozycji BOŚ S.A. środki w wysokości 75 mln euro na okres 12 lat przeznaczone dla małych i średnich firm oraz jednostek samorządu terytorialnego. Kredyt jest oprocentowany według stopy bazowej EURIBOR + marża i będzie wykorzystany w transzach.
- Zarząd Banku poinformował (raport bieżący nr 15/2012 z dnia 27 marca 2012), że w dniu 26 marca 2012 r. Bank podpisał umowę linii kredytowej z Bankiem Rozwoju Rady Europy (CEB). CEB postawił do dyspozycji BOŚ S.A. środki w wysokości 75 mln euro na okres 15 lat przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego. Kredyt będzie wykorzystany w transzach. Kredyt jest oprocentowany według stopy bazowej EURIBOR + marża.

II. WYNIKI FINANSOWE I DZIAŁALNOŚĆ GRUPY**1. RACHUNEK WYNIKÓW GRUPY**

Wyszczególnienie	I półrocze 2012	I półrocze 2011	Zmiana
	tys. zł		%
Działalność kontynuowana			
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	439 913	388 206	13,3
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	-301 480	-250 949	20,1
Wynik z tytułu odsetek	138 433	137 257	0,9
Przychody z tytułu opłat i prowizji	67 546	70 366	-4,0
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-15 392	-14 157	8,7
Wynik z tytułu opłat i prowizji	52 154	56 209	-7,2
Przychody z tytułu dywidend	3 479	3 633	-4,2
Wynik na działalności handlowej	14 836	26 154	-43,3
Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	13 624	130	10 380,0
Wynik z pozycji wymiany	13 587	13 799	-1,5
Pozostałe przychody operacyjne	4 376	5 551	-21,2
Pozostałe koszty operacyjne	-5 893	-2 863	105,8
Wynik odpisów (netto) z tytułu utraty wartości	-25 225	-20 977	20,3
Ogólne koszty administracyjne	-181 481	-183 378	-1,0
WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	27 890	35 515	-21,5
ZYSK BRUTTO	27 890	35 515	-21,5
Obciążenia podatkowe	-3 462	-7 033	-50,8
- część bieżąca	435	-769	-156,6
- część odroczone	-3 897	-6 264	-37,8
ZYSK NETTO	24 428	28 482	-14,2

W I półroczu 2012 r. Grupa BOŚ S.A. osiągnęła wyższy o 0,9% wynik z tytułu odsetek w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze wzrosły o 13,3%. Wzrost był efektem wyższej przychodowości odsetkowej portfela kredytowego związanej ze wzrostem rynkowych stóp procentowych, jak również z odnawianiem się portfela na wyższych marżach klientów. Największy wartościowo przyrost przychodów z tytułu odsetek dotyczył odsetek od kredytów i pożyczek udzielonych klientom korporacyjnym – o 21,7 mln zł (o 21,8 %), odsetek od instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności - o 11,3 mln zł. (o 118,8%) oraz odsetek od klientów detalicznych o 11,0 mln zł (o 10,7%).

Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze zwiększyły się o 20,1%. Wzrost kosztów finansowania Grupy był związany głównie ze zmianą Ustawy o finansach publicznych, która począwszy od 1 maja 2011 r. nałożyła na niektóre podmioty finansów publicznych obowiązek trzymania środków finansowych w BGK. BOŚ S.A. zastąpił depozyty wycofywane przez te podmioty środkami pozyskanymi przez Bank w wyniku emisji obligacji własnych. Wzrost kosztów odsetkowych z tytułu instrumentów finansowych – dłużnych papierów własnej emisji wyniósł 132,7%, tj. 42,7 mln zł. Wzrost kosztów odsetek i o podobnym charakterze o kolejne 9,4 mln zł wynika z kosztów poniesionych na obsługę środków funduszy z przeznaczeniem na kredyty, w ramach których finansowane są inicjatywy JESSICA.

Wynik z tytułu odsetek w II kwartale 2012 r. wyniósł 70,2 mln zł i był o 2,0 mln zł (o 2,9%) wyższy niż wynik I kwartału 2012 r. Wzrost wyniku został osiągnięty pomimo niższych o 1,8 mln zł przychodów przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów o 3,8 mln zł.

Wyszczególnienie	I półrocze 2012	I półrocze 2011	Zmiana
	tys. zł		%
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze:			
Kredytów i pożyczek, w tym od:	339 520	301 877	12,4
- Banków	2 493	2 162	15,3
- Klientów	337 027	299 715	12,3
Instrumentów finansowych	98 424	86 329	14,0
Transakcji zabezpieczających	1 969	-	x
Razem	439 913	388 206	13,3
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze:			
Lokat przyjętych, depozytów i rachunków bankowych, w tym od:	199 492	200 889	-0,7
- Banków	2 473	2 426	1,9
- Klientów	197 019	198 463	-0,7
Kredytów i pożyczek, w tym od:	17 777	17 902	-0,7
- Banków	9 142	7 685	19,0
- Klientów	8 635	10 217	-15,5
Środków funduszy z przeznaczeniem na kredyty	9 371	-	x
Instrumentów finansowych - dłużne papiery własnej emisji	74 840	32 158	132,7
Razem	301 480	250 949	20,1

Wynik Grupy z tytułu opłat i prowizji uległ zmniejszeniu o 7,2%, tj. o 4,1 mln zł. Przychody z tytułu opłat i prowizji zmniejszyły się 4%, a koszty wzrosły o 8,7%. Na obniżenie wyniku Grupy największy wpływ miały niższe o 18,3% (4,2 mln zł) przychody z opłat z tytułu operacji papierami wartościowymi, głównie ze względu na niższe przychody Domu Maklerskiego BOŚ S.A. na skutek mniejszej aktywności klientów indywidualnych na GPW w warunkach dekonunktury.

Wyszczególnienie	I półrocze 2012	I półrocze 2011	Zmiana
	tys. zł		%
Przychody z tytułu opłat i prowizji			
Oplaty za obsługę rachunków klientów, inne operacje rozliczeniowe w obrocie krajowym i zagranicznym	33 709	30 233	11,5
Oplaty z tytułu operacji papierami wartościowymi	18 861	23 086	-18,3
Oplaty i prowizje z tytułu udzielonych kredytów i gwarancji	13 915	15 865	-12,3
Pozostałe opłaty	717	582	23,2
Oplaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	344	600	-42,7
Razem	67 546	70 366	-4,0
Koszty z tytułu opłat i prowizji			
Oplaty z działalności maklerskiej	6 866	7 634	-10,1
Oplaty z tytułu kart płatniczych	4 974	4 316	15,2
Oplaty od rachunków bieżących	1 937	1 047	85,0
Pozostałe opłaty	1 218	774	57,4
Prowizje płacone innym bankom w obrocie gotówkowym	397	386	2,8
Razem	15 392	14 157	8,7

Główny element pozycji przychody z tytułu dywidend w I półroczu 2012 r. stanowi dywidenda ze spółki Kemipol Sp. z o.o. w wysokości 3 437 tys. zł. W analogicznym okresie ub. r. Bank otrzymał m.in. dywidendę ze spółki Kemipol Sp. z o.o. w kwocie 3 432 tys. zł oraz dywidendę ze spółki WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w wysokości 196 tys. zł. Zmniejszenie pozycji przychody z tytułu dywidend o 4,2% w porównaniu do I półrocza 2011 r. wynika głównie z faktu, iż wypłata dywidendy ze spółki WODKAN za rok 2011 wyznaczona została na drugie półrocze 2012 r.

Wynik na działalności handlowej wyniósł 14,8 mln zł w I półroczu 2012 r. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wynik był niższy o 43,3%. Wynik Banku zmniejszył się o 8,5 mln zł, ze względu na niższe przychody z finansowych instrumentów pochodnych, w tym w szczególności swapów walutowych oraz terminowych transakcji wymiany walut. Natomiast wynik Domu Maklerskiego był niższy o 2,8 mln zł, tj. o 16,6% głównie z powodu niższego wyniku z operacji kontraktami różnic kursowych, jak i pozostałymi pochodnymi instrumentami finansowymi.

Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych wzrósł do 13,6 mln zł. Jest to efekt wykorzystania sprzyjających zmian cen obligacji Skarbu Państwa i sprzedaży przez Bank obligacji z portfela przeznaczonego do sprzedaży.

Wynik z pozycji wymiany uległ zmniejszeniu o 1,5% głównie na skutek mniejszej wartości kredytów w walutach obcych udzielonych w I półroczu 2012 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku 2011. Spadek sprzedaży kredytów walutowych miał związek z implementacją przez Bank Rekomendacji KNF, która zaostrzyła warunki udzielania kredytów walutowych oraz konserwatywną polityką Banku w zakresie marż odsetkowych.

W I półroczu 2012 r. w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego mniej korzystnie ukształtował się wynik odpisów z tytułu utraty wartości w wysokości (25,2) mln zł, wobec (21,0) mln zł na 30 czerwca 2011 r. Wzrost pozycji ma związek z utworzeniem odpisów na ekspozycje w branży budowlanej.

Ogólne koszty administracyjne Grupy zmniejszyły się wobec I półrocza 2011 r. o 1,0% przy wzroście skali działania mierzonej wzrostem aktywów o 2,3%. Tempo wzrostu świadczeń pracowniczych wyniosło 4,7% i pozostało na poziomie zbliżonym do wskaźnika inflacji. Koszty rzeczowe Grupy uległy zmniejszeniu o 9,3%, tj. o 7,4 mln zł, głównie na skutek zmniejszenia wydatków na marketing. Grupa odnotowała wzrost kosztów składki na BFG i KNF o 10,2 %, tj. o 0,6 mln zł oraz amortyzacji o 9,0%, tj. 1,4 mln zł.

Wyszczególnienie	I półrocze 2012	I półrocze 2011	Zmiana
	tys. zł		%
Świadczenia pracownicze	92 112	87 982	4,7
Koszty administracyjne, w tym:	72 647	80 057	-9,3
- koszty rzeczowe	60 341	69 405	-13,1
- podatki i opłaty	3 380	2 577	31,2
- składka i wpłaty na BFG i KNF	6 267	5 686	10,2
- pozostałe	2 659	2 389	11,3
Amortyzacja, w tym:	16 722	15 339	9,0
- od środków trwałych	10 969	10 633	3,2
- od wartości niematerialnych	5 753	4 706	22,2
Razem	181 481	183 378	-1,0

W I półroczu 2012 r. Grupa BOŚ S.A. osiągnęła zysk brutto w wysokości 27,9 mln zł. W porównaniu do roku poprzedniego wynik był niższy o 21,5%. Wynik netto wyniósł 24,4 mln zł i był niższy o 14,2%. Niższa wartość obciążenia podatkowego, wynika głównie z korekty pozycji z lat ubiegłych z tytułu zwróconego podatku w łącznej kwocie 1,3 mln zł od otrzymanej w 2010 r. oraz w 2011 r. dywidendy.

Efektywność i bezpieczeństwo działania Grupy

Poniżej przedstawiono najważniejsze wskaźniki rentowności i efektywności działania Grupy oraz metodologię ich obliczenia:

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	Zmiana
	%		w p.p.
Stopa zwrotu z kapitału (ROE) ¹	4,9	5,6	-0,7
Stopa zwrotu z aktywów (ROA) ²	0,4	0,4	-
Marża odsetkowa na aktywach ogółem ³	1,8	1,8	-
Koszty/dochody (C/I) ⁴	77,9	76,4	1,5

1) relacja zysku netto z czterech kwartałów do średniego stanu kapitałów własnych z czterech kwartałów

2) relacja zysku netto z czterech kwartałów do średniego stanu aktywów z początku i końca okresu czterech kwartałów

3) relacja annualizowanego wyniku z tytułu odsetek do średniego stanu aktywów z początku i końca okresu

4) relacja ogólnych kosztów administracyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych do wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu opłat i prowizji, przychodów z tytułu dywidend, wyniku na działalności handlowej, wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych, wyniku z pozycji wymiany i pozostałych przychodów operacyjnych

Wskaźniki Grupy na dzień 30 czerwca 2012 r. pozostały na stabilnym poziomie zbliżonym do stanu z 31 grudnia 2011 r. Wyjątek stanowi wskaźnik ROE, którego zmniejszenie ma związek z przeprowadzoną przez Bank emisją akcji serii P. Wzrost kapitałów własnych z tytułu publicznej emisji akcji pod koniec II kwartału 2012 r., spowodował obniżenie wskaźnika, a jednocześnie pozyskane środki nie wypracowały jeszcze dodatkowych zysków.

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	Zmiana
	%		w p.p.
Współczynnik wypłacalności	15,02	12,2	2,66
Kredyty/depozyty ¹	100,5	99,5	1,0

1) Kredyty i pożyczki udzielone klientom/zobowiązania wobec klientów; bez uwzględnienia obligacji własnych

Współczynnik wypłacalności zwiększył się o 2,7 p.p. w stosunku do stanu na koniec 2011 r., głównie na skutek publicznej emisji akcji BOŚ S.A. Wskaźnik kredyty/depozyty wyniósł 100,5% na dzień 30 czerwca 2012 r. i zwiększył się o 1,0 p.p. wobec 31 grudnia 2011 r. Należy jednak zaznaczyć, iż wskaźnik nie uwzględnia pozyskania przez Bank finansowania w postaci obligacji w PLN i EUR, co wpłynęło pozytywnie na poziom płynności Banku. W przypadku uwzględnienia zobowiązań z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych (bez zobowiązań podporządkowanych) wskaźnik wyniósłby 84,0%.

2. BILANS

Suma bilansowa Grupy na dzień 30 czerwca 2012 r. wyniosła 15 997,0 mln zł i była wyższa o 2,3% w porównaniu do stanu na koniec 2011 r.

2.1. Aktywa Grupy

2.1.1. Zmiany w strukturze aktywów

Na dzień 30 czerwca 2012 r. największy udział w aktywach (69,7%) stanowiły kredyty i pożyczki udzielone klientom. Udział tej pozycji w aktywach zmniejszył się w I półroczu 2012 r. o 2,9 p.p., natomiast zwiększył się udział inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych o 2,0 p.p. Ich udział w aktywach na koniec I półrocza 2012 r. wyniósł 22,8%.

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	30.06.2011	Zmiana (%)	Zmiana (%)
	tys. zł			vs 31.12.11	vs 30.06.11
Kasa, środki w Banku Centralnym	499 577	469 116	496 788	6,5	0,6
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	142 872	94 582	146 225	51,1	-2,3
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	82 953	6 592	36 768	1 158,4	125,6
Pochodne instrumenty finansowe	51 076	56 646	11 301	-9,8	352,0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	11 149 158	11 352 492	11 162 399	-1,8	-0,1
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	3 649 975	3 250 739	2 496 474	12,3	46,2
- dostępne do sprzedaży	2 897 127	2 601 074	1 871 814	11,4	54,8
- utrzymywane do terminu zapadalności	752 848	649 665	624 660	15,9	20,5
Aktywa zastawione	-	-	393 564	x	-100,0
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	-	22 830	x	-100,0
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	22 830	22 830	-	-	x
Wartości niematerialne	126 609	119 870	104 456	5,6	21,2
Rzeczowe aktywa trwałe	121 639	128 610	126 697	-5,4	-4,0
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	28 240	30 298	25 355	-6,8	11,4
Inne aktywa	122 042	105 342	104 249	15,9	17,1
AKTYWA RAZEM	15 996 971	15 637 117	15 127 106	2,3	5,8

2.1.2. Charakterystyka polityki kredytowej Banku

Celem BOŚ S.A. w pierwszej połowie 2012 r. w zakresie działalności kredytowej było kształtowanie takiego wolumenu i struktury portfela kredytowego, które zapewniłyby realizację planowanych zadań biznesowych Banku w warunkach akceptowalnego poziomu ryzyka.

Oferta produktowa dostosowana była do potrzeb poszczególnych segmentów klienta i rozwijała się w kierunku intensyfikacji kredytowania celów i zadań proekologicznych realizowanych przez klientów pionu korporacji i finansów publicznych oraz pionu detalicznego.

Zasady indywidualnej obsługi stosowane były wobec klientów o szczególnym znaczeniu dla Banku. Podjęto działania dla zwiększenia efektywności działalności windykacyjnej.

Bank finansował transakcje, które były zgodne z normami obowiązującego prawa.

Bank nie angażował się w transakcje:

- mogące narazić Bank na utratę reputacji;
- mogące spowodować przekroczenie obligatoryjnych limitów koncentracji zaangażowań;
- na rzecz partii politycznych, związków zawodowych, związków i organizacji religijnych;
- realizowane z naruszeniem Prawa Ochrony Środowiska lub mogące stanowić potencjalne źródło degradacji środowiska naturalnego;
- z klientami nie posiadającymi zdolności kredytowej.

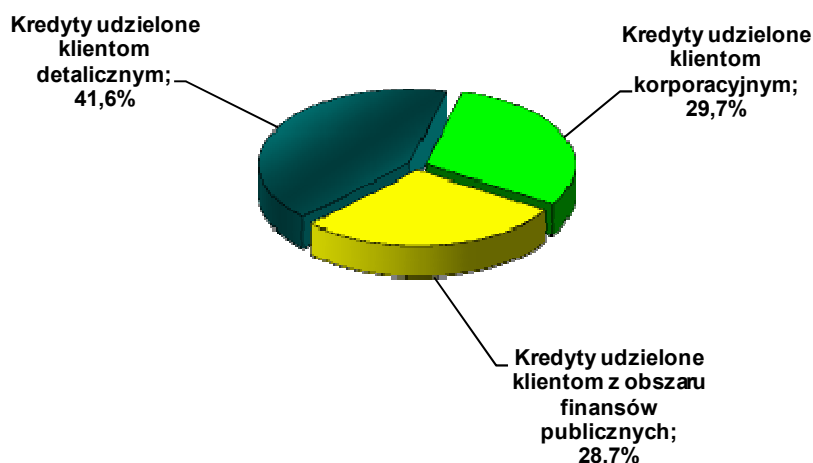
2.1.3. Kredyty i pożyczki

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom Grupy według stanu na koniec I półrocza 2012 r. wynosiła 11 149,2 mln zł, w porównaniu do końca 2011 r. była niższa o 1,8%. Na zmniejszenie wartości kredytów w I półroczu 2012 r. wpływ miała aprecjacja złotego względem walut obcych oraz ograniczenie sprzedaży m.in. w wyniku zaostżenia warunków cenowych.

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	30.06.2011	Zmiana (%)	Zmiana (%)
	tys. zł			vs 31.12.11	vs 30.06.11
Kredyty udzielone klientom detalicznym	4 635 577	4 721 169	4 491 770	-1,8	3,2
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	3 315 984	3 196 939	3 109 245	3,7	6,6
Kredyty udzielone finansom publicznym	3 195 860	3 434 373	3 560 320	-6,9	-10,2
Kredyty udzielone pozostałym klientom	132	1	895	13 100,0	-85,3
Kredyty i pożyczki	11 147 553	11 352 482	11 162 230	-1,8	-0,1
Pozostałe należności	1 605	10	169	15 950,0	849,7
NALEŻNOŚCI RAZEM	11 149 158	11 352 492	11 162 399	-1,8	-0,1

W I półroczu 2012 r. nastąpił wzrost pozycji kredyty udzielone klientom korporacyjnym o 3,7% przy spadku pozostałych pozycji. Jednak nadal najwyższy udział w kredytach ogółem wynoszący 41,6% mają kredyty udzielone klientom segmentu detalicznego. Wolumen kredytów udzielonych klientom detalicznym zmniejszył się w I półroczu 2012 r. o 1,8%. Najistotniejszym produktem kredytowym tego segmentu pozostaje kredyt hipoteczny. Wartość bilansowa kredytów hipotecznych udzielonych klientom detalicznym na koniec I półrocza 2012 r. wyniosła 3 886 mln zł wobec 4 000 mln zł na koniec 2011 r. Udział kredytów hipotecznych w walutach obcych w portfelu kredytów hipotecznych udzielonych klientom indywidualnym wyniósł 67% na koniec I półrocza 2012 r. wobec 69% na koniec 2011 r.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom - struktura segmentowa

2.1.4. Kredyty i pożyczki udzielone w okresie sprawozdawczym

W I półroczu 2012 r. Bank udzielił kredytów i pożyczek na kwotę 966,4 mln zł (bez kredytów w rachunku bieżącym), tj. o 37,7% mniej niż w roku poprzednim (wg wartości kapitału w momencie udzielania kredytu).

Sprzedaż kredytów i pożyczek w I półroczu 2012 r. i 2011 r.

Wyszczególnienie	30.06.2012	30.06.2011	Zmiana
	w tys. zł		%
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym w okresie	512 395	1 026 175	-50,1
Kredyty udzielone klientom detalicznym w okresie	288 182	347 499	-17,1
Kredyty udzielone finansom publicznym w okresie	165 196	177 749	-7,1
Kredyty udzielone pozostałym klientom w okresie	650	-	x
KREDYTY UDZIELONE KLIENTOM W OKRESIE	966 423	1 551 423	-37,7

2.1.5. Jakość portfela kredytowego

Wyszczególnienie	30.06.2012		31.12.2011		30.06.2011	
	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%
Kredyty i pożyczki, które nie są zaległe i w przypadku których nie nastąpiła utrata w wartości	10 261 473	89,9	10 702 017	92,2	10 525 237	92,1
Kredyty i pożyczki, które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata w wartości	350 981	3,1	237 823	2,0	188 905	1,6
Kredyty i pożyczki w przypadku których wykazano utratę w wartości	815 785	7,1	670 196	5,8	717 576	6,3
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom brutto	11 428 239	100,0	11 610 036	100,0	11 431 718	100,0
Odpisy aktualizujące kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom	-269 216	-2,4	-248 554	-2,1	-260 506	-2,3
Pozostałe należności	1 605	-	10	-	169	-
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom i innym bankom netto, w tym:	11 160 628	97,7	11 361 492	97,9	11 171 381	97,7
- klienci	11 149 158	97,6	11 352 492	97,8	11 162 399	97,6
- banki	11 470	0,1	9 000	0,1	8 982	0,1

W I półroczu 2012 r. poziom odpisów aktualizujących zwiększył się o 8,3% (tj. 20,7 mln zł) w stosunku do stanu na koniec roku 2011. Udział odpisów aktualizacyjnych w zadłużeniu kredytowym na 30 czerwca 2012 r. wyniósł 2,4%, wobec wskaźnika 2,1% odnotowanego na koniec 2011 r.

Poziom wskaźnika udziału kredytów i pożyczek brutto z utratą wartości w całym portfelu wyniósł 7,1%, wobec 5,8% na koniec 2011 r.

2.2. Kapitał własny i zobowiązania razem Grupy

2.2.1. Zmiany w strukturze kapitału własnego i zobowiązań razem

W I półroczu 2012 r. miały miejsce istotne zmiany w strukturze kapitału własnego i zobowiązań. Udział zobowiązań wobec klientów w pasywach obniżył się na dzień 30 czerwca 2012 r. o 3,7 p.p. do 69,3% z 73,0% na koniec 2011 r. Wzrósł natomiast udział zobowiązań z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych (o 1,1 %) oraz zobowiązań podporządkowanych (o 0,6 %).

Bank wyemitował w I półroczu br. obligacje serii H w wysokości 185 mln zł, obligacje krótkoterminowe serii K.T.1 oraz K.T.2 w łącznej wysokości 107 mln zł oraz obligacje podporządkowane serii G w wysokości 100 mln zł.

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	30.06.2011	Zmiana (%)	Zmiana (%)
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	vs 31.12.11	vs 30.06.11
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	125	122	116	2,5	7,8
Zobowiązania wobec innych banków	789 609	710 304	1 262 441	11,2	-37,5
Pochodne instrumenty finansowe	24 328	20 495	64 831	18,7	-62,5
Zobowiązania wobec klientów	11 089 093	11 411 889	10 630 219	-2,8	4,3
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	2 186 047	1 964 891	1 806 040	11,3	21,0
Zobowiązania podporządkowane	326 174	222 783	121 398	46,4	168,7
Rezerwy	19 758	19 698	21 129	0,3	-6,5
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	90	10 552	375	-99,1	-76,0
Pozostałe zobowiązania	138 569	114 728	106 699	20,8	29,9
Kapitał własny	1 423 178	1 161 655	1 113 858	22,5	27,8
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM	15 996 971	15 637 117	15 127 106	2,3	5,8

Udział kapitału własnego Grupy w sumie bilansowej zwiększył się o 1,5 p.p. (o 261,5 mln zł) do 8,9%, głównie na skutek publicznej emisji 6,5 mln akcji BOŚ S.A. serii P po cenie 35 zł za jedną akcję, tj. łącznie 227,5 mln zł oraz podwyższenia kapitału własnego DM BOŚ S.A. i wypracowanego przez Bank zysku roku bieżącego. W ramach działań stabilizacyjnych prowadzonych w dniach 16-25 maja 2012 r. w związku z ofertą publiczną akcji serii P, BOŚ S.A. nabył za pośrednictwem ING Bank N.V., London Branch 33 095 praw do akcji serii P. Prawa do akcji zamienione na akcje serii P będące akcjami własnymi Banku, mogą zostać umorzone przez Bank lub sprzedane.

W I półroczu 2012 r. Grupa BOŚ S.A. posiadała pełną zdolność do realizacji wymagalnych zobowiązań oraz finansowania akcji kredytowej i innych wydatków inwestycyjnych.

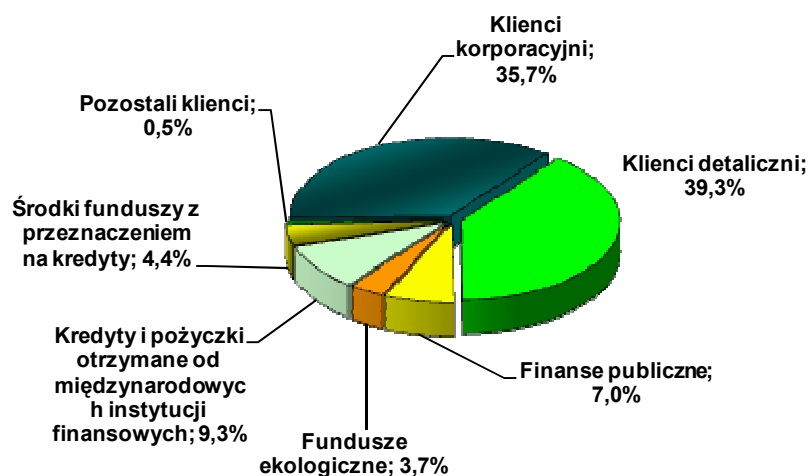
2.2.2. Źródła finansowania działalności Grupy

Zobowiązania Grupy wobec klientów według stanu na 30 czerwca 2012 r. wyniosły 11 089,1 mln zł. W I półroczu 2012 r. zobowiązania wobec klientów uległy zmniejszeniu o 322,8 mln zł tj. o 2,8%. Zmniejszenie pozycji jest związane z wycofaniem z oferty Banku lokat jednodniowych dla klientów detalicznych. Struktura zobowiązań wobec klientów nie uległa istotnym zmianom względem końca 2011 r. Wzrósł udział zobowiązań wobec klientów korporacyjnych w zobowiązaniach wobec klientów ogółem o 1,2%, udział zobowiązań wobec finansów publicznych o 1,1% oraz pozostałych klientów o 0,4%, przy jednoczesnym spadku udziału pozostałych pozycji.

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	30.06.2011	Zmiana (%)	Zmiana (%)
	w tys. zł			vs 31.12.11	vs 30.06.11
Klienci korporacyjni	3 963 176	3 941 388	3 311 292	0,6	19,7
Klienci detaliczni	4 361 321	4 583 607	4 974 899	-4,8	-12,3
Finanse publiczne	779 577	679 640	737 894	14,7	5,6
Fundusze ekologiczne	410 431	551 041	355 799	-25,5	15,4
Pozostali klienci	56 714	16 839	8 841	236,8	541,5
Kredyty i pożyczki otrzymane od międzynarodowych instytucji finansowych	1 032 715	1 137 200	1 051 184	-9,2	-1,8
Środki funduszy z przeznaczeniem na kredyty	485 159	502 174	190 310	-3,4	154,9
ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW RAZEM	11 089 093	11 411 889	10 630 219	-2,8	4,3

Udział depozytów klientów detalicznych w zobowiązaniach wobec klientów uległ zmniejszeniu na koniec I półrocza 2012 r. do 39,3% z 40,2% na koniec 2011 r. Wartość depozytów segmentu detalicznego zmniejszyła się w I półroczu 2012 r. o 4,8%, tj. 222,3 mln zł, a fundusze ekologicznych o 140,6 mln zł.

Zobowiązania wobec klientów - struktura segmentowa

2.2.3. Informacje o zaciągniętych kredytach, o umowach pożyczek, oraz o udzielonych poręczeniach lub gwarancjach

Informacja o zaciągniętych w I półroczu 2012 r. kredytach (znaczące umowy) został zamieszczony w pkt I ppkt 2. „Zdarzenia mające wpływ na sytuację finansową Grupy”.

W I połowie 2012 r. nie było wypowiedzianych umów dotyczących kredytów i pożyczek.

Informacja o zaciągniętych pożyczkach:

Pożyczkodawca	Kwota pożyczki tys.	Kwota do wykorzystania tys.	Waluta	Data zawarcia umowy	Data spłaty kapitału
Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	4 600	-	EUR	28-11-2001	27-08-2013
Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	10 000	-	EUR	4-11-2002	4-11-2012
Council of Europe Development Bank, Paryż	50 000	-	EUR	2-07-2003	18-12-2018
European Investment Bank, Luksemburg	50 000	-	EUR	18-07-2003	15-03-2016
Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	10 000	-	EUR	20-03-2007	I transza 15-09-2017 II transza 15-09-2018
European Investment Bank, Luksemburg	50 000	-	EUR*	12-11-2007	15-06-2020
Council of Europe Development Bank, Paryż	50 000	-	EUR*	17-03-2008	25-04-2023
European Investment Bank, Luksemburg	75 000	-	EUR	3-12-2009	I i II transza 15-06-2021
Kreditanstalt für Wiederaufbau, Frankfurt	15 000	-	EUR	16-12-2009	15-03-2017
Council of Europe Development Bank, Paryż	50 000	-	EUR	8-03-2010	I transza 22-04-2025 II transza 9-07-2021
Unicredit Bank Austria AG jako agent oraz Crédit Agricole Corporate and Investment Banking, Erste Group Bank AG, Raiffeisen Zentralbank Österreich AG	50 500	-	EUR	28-07-2010	I transza 29-07-2011 II transza 27-07-2012
Nordic Investment Bank	30 000	25 000	EUR	30-05-2011	I transza 31-05-2019
Raiffeisen International Bank AG	60 000	-	EUR	12-09-2011	12-03-2013
European Investment Bank, Luksemburg	75 000	75 000	EUR	8-02-2012	15-06-2020**
Council of Europe Development Bank, Paryż	75 000	75 000	EUR	26-03-2012	26-07-2021**
RAZEM EUR	655 100	175 000			
Unicredit Bank Austria AG jako agent oraz Crédit Agricole Corporate and Investment Banking, Erste Group Bank AG, Raiffeisen Zentralbank Österreich AG	75 000	-	CHF	28-07-2010	I transza 29-07-2011 II transza 27-07-2012
RAZEM CHF	75 000	-			

* wykorzystanie w PLN lub EUR

** daty dla pierwszych transz wykorzystania środków, które miały miejsce w lipcu 2012 r.

2.2.4. Informacje o zaciągniętych kredytach, umowach pożyczek, poręczeniach i gwarancjach, nie dotyczących działalności operacyjnej Banku

W I półroczu 2012 r. BOŚ S.A. nie zaciągał kredytów, pożyczek oraz nie otrzymał poręczeń i gwarancji nie dotyczących działalności operacyjnej Banku.

2.2.5. Opis wykorzystania wpływów z emisji papierów wartościowych

BOŚ S.A. przeznaczył środki pozyskane w wyniku emisji obligacji własnych Banku oraz podwyższenia kapitału wynikającego z emisji akcji serii P, zarejestrowanego w dniu 15 czerwca 2012 r. na finansowanie akcji kredytowej Banku oraz poprawę struktury bilansu Banku.

2.2.6. Informacje o udzielonych pożyczkach, poręczeniach i gwarancjach podmiotom zależnym

Bank nie udzielił nowych pożyczek ani poręczeń lub gwarancji jednostkom powiązanym w I półroczu 2012 r. Na dzień 30 czerwca 2012 r. podmiot zależny Banku, Dom Maklerski BOŚ S.A., posiadał

zobowiązanie pozabilansowe z tytułu gwarancji udzielonej przez Bank w czwartym kwartale 2011 r. w wysokości 10 mln zł.

W związku z emisją obligacji w wysokości 250 mln EUR emitowanych przez BOS Finance AB z siedzibą w Szwecji, której Bank jest jedynym akcjonariuszem, BOŚ S.A. udzielił gwarancję wykupu obligacji na zlecenie BOS Finance AB w wysokości 1 384,9 mln zł według stanu na dzień 30 czerwca 2012 r.

3. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE GRUPY.

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	Zmiana
	tys. zł		%
Zobowiązania warunkowe:	2 161 832	2 285 322	-5,4
finansowe, w tym:	1 610 081	1 636 233	-1,6
otwarte linie kredytowe, w tym:	1 582 232	1 612 669	-1,9
- odwołalne	1 278 282	1 074 890	18,9
- nieodwołalne	303 950	537 779	-43,5
otwarte akredytywy importowe	20 556	16 331	25,9
promesy udzielenia kredytu, w tym:	6 727	5 663	18,8
- odwołalne	6 727	5 663	18,8
limity na transakcje FX	-	1 000	-100,0
pozostałe	566	570	-0,7
gwarancyjne, w tym	519 674	649 089	-19,9
poręczenia i gwarancje spłaty kredytów	69 476	94 002	-26,1
gwarancje właściwego wykonania kontraktu	378 046	318 071	18,9
pozostałe	72 152	237 016	-69,6
gwarantowanie emisji	21 261	-	x
papiery wartościowe do otrzymania	10 816	-	x
Aktywa warunkowe:	1 245 059	723 823	72,0
finansowe, w tym:	1 020 728	452 202	125,7
otwarte linie kredytowe	1 020 728	451 672	126,0
pozostałe	-	530	-100,0
gwarancyjne	219 218	266 894	-17,9
inne	5 113	4 727	8,2
Aktywa i zobowiązania warunkowe razem	3 406 891	3 009 145	13,2

Zobowiązania warunkowe Grupy ogółem na dzień 30 czerwca 2012 r. wyniosły 2 161,8 mln zł, w tym zobowiązania finansowe Grupy wyniosły 1 610,1 mln zł. Udzielone poręczenia i gwarancje spłaty kredytów na dzień 30 czerwca 2012 r. wynosiły 69,5 mln zł. Stan czynnych gwarancji i poręczeń Grupy ogółem wyniósł 519,7 mln zł.

W zobowiązaniach pozabilansowych Banku ogółem, stan czynnych gwarancji i poręczeń ogółem wyniósł 1 842,4 mln zł, z czego 457,5 mln zł dotyczyło stanu czynnych gwarancji wystawionych przez Bank rezydentom, (tj. 24,8% ogółu czynnych gwarancji i poręczeń) oraz 1 384,9 mln zł dotyczyło gwarancji wystawionych przez Bank na zlecenie firmy BOS Finance AB (tj. 75,2% ogółu czynnych gwarancji i poręczeń).

Wg stanu zobowiązań na 30 czerwca 2012 r. zlecniodawcami gwarancji były:

- 1) w 21,3% jednostki niefinansowe,
- 2) w 3,5% sektor instytucji rządowych i samorządowych,
- 3) w 75,2% jednostki finansowe.

W I półroczu 2012 r. Bank udzielił 285 gwarancji i poręczeń na ogólną kwotę 188,6 mln zł (wobec 425 udzielonych gwarancji i poręczeń na kwotę 1 849,3 mln zł w całym 2011 r.). Gwarancje i poręczenia zostały udzielone w I półroczu 2012 r. z terminami ważności: w 86,9% od 1 m-ca do 3 lat, w 5,7% od 3 lat do 5 oraz w 7,4% powyżej 5 lat.

Większość (ilościowo) udzielonych w I półroczu 2012 r. gwarancji dotyczyła zobowiązań przetargowych i należytego wykonania robót lub kontraktu.

4. RÓŻNICA POMIĘDZY PROGNOZAMI A ZREALIZOWANYMI WYNIKAMI

BOŚ S.A. nie publikował prognoz wyników finansowych.

5. CZYNNIKI ISTOTNE DLA ROZWOJU GRUPY

Do czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki Grupy w perspektywie najbliższych kwartałów należy zaliczyć:

- efekty wdrażania Strategii BOŚ S.A. na lata 2012-2015;
- utrzymanie polityki racjonalizacji kosztów działania, zarówno w obszarze kosztów osobowych, jak i kosztów rzeczowych;
- decyzje Rady Polityki Pieniężnej dotyczące stóp procentowych;
- zmianę ustawy o odnawialnych źródłach energii - w dniu 22 grudnia 2011 r. Minister Gospodarki przekazał do uzgodnień międzyresortowych i społecznych pakiet regulacji energetycznych, w skład którego wchodzi projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii (OZE). Projekt ustawy o OZE wzbudził szereg kontrowersji i zastrzeżeń. W lipcu 2012 r. Ministerstwo Gospodarki zaprezentowało drugi projekt ustawy. Projekt ten proponuje wprowadzenie nowego systemu wsparcia produkcji „zielonej energii”, m.in. w oparciu o współczynniki korygujące, których wysokość uzależniona jest od rodzaju inwestycji i jej wielkości. W chwili obecnej trudno ocenić wpływ proponowanych rozwiązań na akcję kredytową Banku, z uwagi na brak ostatecznych ustaleń. W związku z założeniami nowej ustawy o odnawialnych źródłach energii w opublikowanym kształcie Bank zaktualizował podejście do oceny projektów OZE i ich finansowania;
- sytuację sektora finansów publicznych, która może spowodować rezygnację z realizacji lub przesunięcie w czasie realizacji inwestycji proekologicznych, w których finansowaniu specjalizuje się Bank; również inwestorzy spoza sektora finansów publicznych mogą rezygnować z inwestycji proekologicznych ze względu na ogólną sytuację rynkową oraz zmieniające się prawo regulujące szeroko pojętą działalność w tym zakresie;
- przyrost odpisów aktualizacyjnych jako efekt pogorszenia ogólnej sytuacji makroekonomicznej i indywidualnej firm oraz osób prywatnych, w tym w branży budowlanej i developerskiej;
- rozwój współpracy z funduszami ekologicznymi w celu dalszego rozwoju działalności proekologicznej Banku;
- koniunkturę na GPW i jej wpływ na wyniki finansowe jednostki zależnej – Domu Maklerskiego BOŚ S.A.;
- ewentualne zmiany w regulacjach dotyczących działalności domów maklerskich i banków.

6. STRATEGIA ROZWOJU GRUPY

6.1. Kierunki rozwoju Banku

Wiosną 2012 r. Rada Nadzorcza BOŚ S.A. zatwierdziła aktualizację strategii działania Banku na lata 2012-2015.

W najbliższych latach BOŚ S.A. będzie umacniał swoją pozycję na rynku finansowania działań służących ochronie środowiska. Bank będzie dążył do wzmacniania już posiadanych oraz budowy nowych przewag konkurencyjnych w najbardziej perspektywicznych dla BOŚ S.A. segmentach rynku, do których należą w pionie korporacji i finansów publicznych: efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii oraz gospodarka odpadami i recykling, a w pionie detalicznym: mikroźródła energetyczne i efektywność energetyczna, ze szczególnym uwzględnieniem kredytów termomodernizacyjnych dla wspólnot mieszkaniowych oraz energooszczędnego budownictwa mieszkaniowego.

BOŚ S.A. ma aspiracje stać się bankiem pierwszego wyboru w finansowaniu projektów związanych z ochroną środowiska w Polsce. Dodatkowo, BOŚ S.A. dąży do dalszego umacniania wizerunku jako nowoczesnej instytucji z konkurencyjną ofertą produktową (w szczególności dla osób ceniących styl

życia 'eko'), zapewniającej klientom wysoki standard obsługi. Bank ma zamiar zwiększyć skalę prowadzonej działalności przy jednoczesnym wzroście jej zyskowności, co ma zostać osiągnięte poprzez korzystne kształtowanie struktury portfela, w wyniku dostosowania roli poszczególnych segmentów oraz ich modelu biznesowego i operacyjnego.

Osiągnięcie zakładanych celów ma być możliwe dzięki podjęciu szeregu działań wspierających realizację strategii, w tym m.in.:

- wzmocnienie przewag konkurencyjnych w obszarze finansowania ekologii,
- koncentracja na efektywności sprzedaży oraz procesów wsparcia,
- intensyfikacja sprzedaży produktów wysokomargowych i prowizyjnych oraz cross-sell,
- wykorzystanie synergii pomiędzy Bankiem i DM BOS S.A.

6.2. Kierunki rozwoju Grupy

Polityka BOŚ S.A. w zakresie inwestycji kapitałowych przewiduje możliwość zaangażowania Banku w podmioty o profilu umożliwiającym poszerzenie zakresu oferowanych usług i produktów dla klientów Banku.

7. PODSTAWOWY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

7.1. Działalność bankowa

Podstawowym celem Banku jest efektywne gospodarowanie kapitałami akcjonariuszy i środkami pieniężnymi powierzonymi przez klientów, zapewniające dochodowość działalności i bezpieczeństwo powierzonych środków.

BOŚ S.A. dąży aby być postrzegany jako Bank dla aktywnych, który troszczy się o Klientów i środowisko. Kanon wartości korporacyjnych BOŚ to: Trwałość, Rzetelność, Ochrona środowiska, Społeczna odpowiedzialność, Klient i Aktywność. Misja BOŚ S.A.: Rzetelny bank – w trosce o Ciebie i Nasze środowisko.

Zgodnie ze Statutem, misją Banku jest wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi przemysłu i usług w zakresie ochrony środowiska, rozwojowi rynku produktów i usług związanych z ekologią oraz promowanie i kreowanie postaw proekologicznych i inicjatyw na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

7.2. Grupa BOŚ S.A. na tle sektora bankowego

Udział Banku w sektorze banków komercyjnych na koniec I półrocza 2012 r. (analiza banków komercyjnych obejmuje wszystkie banki łącznie z bankami spółdzielczymi oraz SKOK z wyłączeniem NBP), wynosił:

- 1,13% w zakresie sumy bilansowej wobec 1,12% na koniec 2011 r.,
- 1,08% w zakresie zobowiązań ogółem, wobec 1,11% na koniec 2011 r.,
- 1,13% - w zakresie należności ogółem, wobec 1,14% na koniec 2011 r.

Grupa BOŚ S.A. prowadzi działalność maklerską poprzez Spółkę zależną - Dom Maklerski BOŚ S.A. (DM BOŚ S.A.). Średni udział DM BOŚ S.A. w I półroczu 2012 roku w obrotach Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w najistotniejszych obszarach działalności wyniósł:

- 13,47% na rynku kontraktów terminowych, wobec 14,51% w 2011 r.,
- 2,06 % na rynku akcji wobec 1,64% w 2011 r.,
- 20,30% na rynku opcji wobec 10,08% w 2011 r.

Zmniejszenie udziału Domu Maklerskiego BOŚ S.A. w obrotach kontraktami terminowymi jest związane ze spadkiem udziału obrotów klientów indywidualnych, będących podstawową grupą klientów DM BOŚ S.A.

8. PODSTAWOWE PRODUKTY, USŁUGI I SFERY DZIAŁALNOŚCI GRUPY

8.1. Produkty bankowe

Bank posiada w swojej ofercie produkty (depozytowe, kredytowe, rozliczeniowe) oferowane wszystkim grupom klientów, jak również produkty skierowane bezpośrednio do wybranych grup klientów BOŚ S.A. Bank wyodrębnia następujące piony biznesowe: pion korporacji i finansów publicznych oraz pion detaliczny. W ramach pionu korporacji i finansów publicznych Bank dodatkowo wyodrębnia podstawowe segmenty klientów: klientów korporacyjnych, klientów segmentu finansów publicznych i klientów funduszy ekologicznych. W ramach pionu detalicznego Bank wyodrębnia osoby fizyczne oraz segment mikroprzedsiębiorstw, segment wspólnot mieszkaniowych i segment organizacji pozarządowych i innych instytucji niekomercyjnych (NGO). Warunki i zasady współpracy z poszczególnymi grupami klientów są dostosowywane przez Bank do zmieniających się warunków rynkowych oraz potrzeb adresatów oferty Banku, przy jednoczesnym uwzględnieniu celu w postaci ustawicznego podnoszenia efektywności obsługi klientów.

8.2. Liczba obsługiwanych klientów, rachunków, kart płatniczych i placówek

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	Zmiana
	w tys.		%
BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.			
Liczba klientów	215,8	215,1	0,3
-Liczba klientów detalicznych	209,2	208,9	0,1
- Liczba klientów pionu korporacji i finansów publicznych	6,6	6,2	6,5
Liczba rachunków oszczędnościowo			
- rozliczeniowych	135,9	133,8	1,6
Karty płatnicze i kredytowe klientów indywidualnych	141,9	152,8	-7,1
Karty płatnicze i kredytowe klientów instytucjonalnych	9,6	9,7	-0,6
Liczba placówek (w szt .)	99	100	-1,0
DOM MAKLERSKI BOŚ S.A.			
Liczba rachunków inwestycyjnych	62,0	59,9	3,5
w tym liczba rachunków internetowych	45,1	42,7	5,6
Liczba placówek (w szt .)	20	20	-

Na koniec I półrocza 2012 r. działalność operacyjną prowadziło 17 Oddziałów Głównych i 82 Oddziały Operacyjne wobec 17 Oddziałów Głównych i 83 Oddziałów Operacyjnych na koniec 2011 r. Obsługa klientów korporacyjnych była prowadzona w Centrach Korporacyjnych zlokalizowanych w siedzibach oddziałów.

W celu szerszego dotarcia do klientów z ofertą, Bank współpracuje z pośrednikami finansowymi oferującymi kredyty i pożyczki hipoteczne oraz pożyczki gotówkowe. Bank współpracuje również z doradcami partnerskimi oferując za ich pośrednictwem produkty hipoteczne, pożyczki gotówkowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe, pożyczki w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym oraz karty kredytowe.

W BOŚ S.A. rozwijane są następujące kanały dostępu:

- bankowość internetowa pod nazwą "Twoje e-Konto", przeznaczona dla klientów detalicznych oraz "iBOSS" dla klientów pionu korporacji i finansów publicznych,
- bankowość telefoniczna (system automatyczny, tzw. IVR),
- serwis internetowy Banku, za pośrednictwem którego klient, bez wizyty w placówce oraz bez pośrednictwa kuriera, może otworzyć wybrane lokaty terminowe i rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe; BOŚ S.A. był pierwszym bankiem w Polsce, który zaoferował klientom detalicznym możliwość zdalnego otwierania rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych.

W Domu Maklerskim BOŚ S.A. funkcjonowało 20 placówek według stanu na 30 czerwca 2012 r. DM BOŚ S.A. świadczy także usługi za pośrednictwem platformy internetowej (www.bossa.pl).

8.3. Oferta proekologiczna i współpraca z funduszami ochrony środowiska

Oferta proekologiczna obejmuje produkty własne oraz kredyty udzielane we współpracy z donatorami. Oferta jest zróżnicowana i dostosowana do potrzeb wszystkich rodzajów podmiotów. Produkty BOŚ S.A., skierowane do wszystkich segmentów Klientów, służą finansowaniu przedsięwzięć proekologicznych oraz promowaniu rozwiązań przyjaznych środowisku wśród Klientów Banku. BOŚ S.A. szczególnie aktywnie rozwija działalność w finansowaniu odnawialnych źródeł energii.

Wolumen kredytów proekologicznych (wartość kapitału) wg stanu na dzień 30 czerwca 2012 r. wyniósł 2 095 mln zł, w tym kredyty udzielone klientom zaliczanym do segmentu finansów publicznych wyniosły 1 014 mln zł, klientom korporacyjnym 914 mln zł oraz klientom detalicznym 167 mln zł. W I półroczu 2012 r. udzielono kredytów proekologicznych na kwotę 263 mln zł (dynamika w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. – 89%). Klientom segmentu korporacyjnego udzielono kredytów na łączną kwotę 177 mln zł, klientom segmentu finansów publicznych – 54 mln zł, natomiast klientom detalicznym – 32 mln zł. Udzielone w I półroczu 2012 r. kredyty proekologiczne zostały przeznaczone w 78% na ochronę powietrza, w 17 % na ochronę wód i gospodarkę wodno – ściekową oraz w 5% na ochronę powierzchni Ziemi.

Zobowiązania wobec funduszy ekologicznych

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	30.06.2011	Zmiana (%)	Zmiana (%)
	w tys. zł			vs 31.12.11	vs 30.06.11
rachunki bieżące/rozliczeniowe	29 340	33 692	14 133	-12,9	107,6
lokaty terminowe	381 091	517 349	341 666	-26,3	11,5
FUNDUSZE EKOLOGICZNE	410 431	551 041	355 799	-25,5	15,4

W I półroczu 2012 r. Bank, podobnie jak w okresach poprzednich, współpracował w zakresie obsługi depozytowej z 15 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W bieżącym roku Bank nie prowadzi obsługi rachunków NFOŚiGW.

8.4. Segment klientów korporacyjnych

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) pozostaje dla BOŚ S.A. jednym z najważniejszych segmentów rynku. Konstruując szeroką ofertę produktów rozliczeniowych, depozytowych i kredytowych Bank posiada bazę, w oparciu o którą dla każdego klienta może być budowana indywidualna oferta dostosowana do konkretnych potrzeb.

W zakresie oferty rozliczeniowej Bank posiada standardowe rachunki bieżące, pełniące funkcje rozliczeniowe i służące do gromadzenia środków pieniężnych oraz przeprowadzania rozliczeń krajowych i zagranicznych. Rachunki mogą być prowadzone w podstawowych walutach: PLN oraz USD, EUR, GBP, CHF, SEK, HUF oraz RUB.

W I półroczu 2012 r. wprowadzono nową ofertę rachunków bankowych:

- 1) Konto Wyjątkowe Biznes - modyfikacja Konta Wyjątkowego Biznes dostępnego w ofercie BOŚ Banku, które jest rachunkiem bieżącym prowadzonym w walucie PLN. W ramach Konta Wyjątkowego Biznes w BOŚ Banku Klient uzyskuje dostęp do podstawowej funkcjonalności rachunku bieżącego z możliwością dobrania dodatkowych usług.
- 2) Konto Wyjątkowe Biznes Start - rachunek bieżący prowadzony w walucie PLN skierowany do firm rozpoczynających działalność lub działających nie dłużej niż 12 miesięcy w oparciu o pełną księgowość. W ramach rachunku nie pobierane są opłaty przez 18 miesięcy za prowadzenie rachunku i przelewy krajowe zlecane drogą elektroniczną.
- 3) Konto Wyjątkowe Biznes Plus- rachunek bieżący prowadzony w walucie PLN, który jest adresowany do najbardziej wymagających Klientów. W ramach podstawowej opłaty za prowadzenie rachunku, jego posiadacz od razu może korzystać bezpłatnie z dodatkowych usług.

W ramach wprowadzonej oferty Klient ma możliwość skorzystania z modułów zwiększających funkcjonalność rachunku – rozliczeniowego oraz FX, w ramach których otrzymuje cztery rachunki pomocnicze, dwie karty płatnicze, a także obniżone opłaty za przelewy zagraniczne. Rachunek ten oferuje również posiadaczowi jedną z najniższych standardowych stawek za przelew krajowy zlecany drogą elektroniczną.

Ponadto, w I półroczu 2012 r. Bank wprowadził do oferty Szybki Przelew TARGET2- przelew w walucie EUR rozliczany w tzw. „czasie rzeczywistym”, co oznacza, że środki zostaną dostarczone do banku beneficjenta maksymalnie w ciągu kilku godzin.

W I półroczu 2012 r. Bank kontynuował sprzedaż kredytów finansujących działalność bieżącą oraz inwestycyjną, w tym proekologiczną, dopasowując każdorazowo warunki transakcji kredytowych do potrzeb klienta. BOŚ S.A. oferuje także linię wielocelową i gwarancyjną, które cieszą się dużym zainteresowaniem Klientów, ponieważ w ramach jednej umowy i jednego zabezpieczenia, Klient może korzystać z różnych produktów kredytowych, w tym kredytu w rachunku bieżącym, kredytów obrotowych w rachunku kredytowym oraz gwarancji bankowych.

Zobowiązania wobec klientów korporacyjnych

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	30.06.2011	Zmiana (%)	Zmiana (%)
	w tys. zł			vs 31.12.11	vs 30.06.11
rachunki bieżące/rozliczeniowe	672 987	811 549	634 552	-17,1	6,1
lokaty terminowe	3 290 189	3 129 839	2 676 740	5,1	22,9
KLIENCI KORPORACYJNI	3 963 176	3 941 388	3 311 292	0,6	19,7

Stan depozytów klientów korporacyjnych w pierwszej połowie 2012 r. zwiększył się o 0,6%, przy spadku środków na rachunkach bieżących o 138,6 mln zł i jednoczesnym wzroście lokat terminowych o 160,4 mln zł.

8.5. Segment finansów publicznych

W I półroczu 2012 r. Bank kontynuował współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego w Polsce. Dla części z nich prowadził kompleksową obsługę bankową budżetów, w trybie Ustawy Prawo zamówień publicznych (poprzez wykorzystanie produktów i usług bankowych oraz innych instrumentów udostępnianych przez Bank), umożliwiającą efektywne zarządzanie środkami pieniężnymi.

Dla klientów segmentu finansów publicznych Bank oferuje wszystkie standardowe produkty depozytowe i kredytowe pozostające w ofercie. Szczególny zakres oferty BOŚ S.A. stanowią produkty służące finansowaniu projektów proekologicznych (kredyty preferencyjne i komercyjne), a także kredyty z linii banków zagranicznych przeznaczone na finansowanie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i inwestycji infrastrukturalnych, jak również Europejska Oferta, która jest pakietem produktów skierowanych do przedsiębiorców, samorządów i spółek komunalnych.

Jedną z ważnych form współpracy Banku z klientami ww. segmentu jest świadczenie kompleksowej obsługi emisji obligacji komunalnych, obejmującej: przygotowanie emisji, prowadzenie ewidencji obligacji oraz obsługę płatności wynikających z emisji.

W I połowie 2012 r. Grupa odnotowała wzrost wartości depozytów finansów publicznych w porównaniu do końca roku 2011 o 14,7 %. Wzrost dotyczył lokat terminowych przy jednoczesnym zmniejszeniu wartości rachunków bieżących.

Zobowiązania wobec segmentu finansów publicznych

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	30.06.2011	Zmiana (%)	Zmiana (%)
	w tys. zł			vs 31.12.11	vs 30.06.11
rachunki bieżące/rozliczeniowe	214 461	331 950	196 260	-35,4	9,3
lokaty terminowe	565 116	347 690	541 634	62,5	4,3
FINANSE PUBLICZNE	779 577	679 640	737 894	14,7	5,6

Organizacja niepublicznych emisji obligacji komunalnych

W I półroczu 2012 r. Bank podpisał 5 umów organizacji emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 49,3 mln zł, wobec 13 umów w całym 2011 r. o łącznej wartości 38,3 mln zł.

Na dzień 30 czerwca 2012 r.:

- Bank obsługiwał 83 programy emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 648,8 mln zł, wobec 79 programów emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 628,4 mln zł na 31 grudnia 2011 r.,
- łączne zadłużenie emitentów obligacji komunalnych z tytułu emisji organizowanych przez Bank po cenie nominalnej wynosiło 547,5 mln zł, co oznacza wzrost o 1,2% w stosunku do stanu z dnia 31 grudnia 2011 r.

Na dzień 30 czerwca 2012 r. BOŚ S.A. uzyskał:

- 5 miejsce na rynku pod względem liczby obsługiwanych programów emisji,
- 9 miejsce pod względem zadłużenia emitentów.

8.6. Segment klientów detalicznych

Oferta Banku dla klientów detalicznych, najliczniejszej grupy klientów Banku, jest kompleksowa i obejmuje wszystkie podstawowe produkty i usługi dostępne na polskim rynku bankowym, a także szeroki wybór produktów proekologicznych służących zarówno finansowaniu zakupu i montażu rozwiązań proekologicznych (m.in.: EKO POŻYCZKA, Ekologiczny Kredyt Hipoteczny, Słoneczny Ekokredyt, kredyt termo modernizacyjny), jak również podkreślających proekologiczny charakter działalności Banku (np. lokaty terminowe z celem ekologicznym). Oferta proekologiczna stanowi wyraźny wyróżnik BOŚ S.A. na tle konkurencyjnych podmiotów kierujących swoje produkty i usługi do klientów detalicznych.

Bank oferuje również różnorodne ubezpieczenia dla posiadaczy kont osobistych oraz kart płatniczych, m.in.: ubezpieczenia nnw, assistance medyczny, assistance domowy, assistance samochodowy, assistance biurowy, ubezpieczenie w podróży. Produkty ubezpieczeniowe oferowane są także do kredytów hipotecznych oraz pożyczek gotówkowych. Do kredytów hipotecznych oferowane jest ubezpieczenie nieruchomości i ubezpieczenie na wypadek utraty stałego źródła dochodów. Klienci zaciągający pożyczki gotówkowe mogą skorzystać z ubezpieczenia na życie oraz ubezpieczenia ryzyka utraty pracy.

W I półroczu 2012 r. Bank wprowadził do oferty dla klientów detalicznych następujące nowe produkty:

- „Lokatę Wiosenną” – 3-miesięczną lokatę terminową wprowadzoną do oferty z dniem 28 marca 2012 r.,
- lokatę „Zysk od ręki” – lokatę z odsetkami płatnymi z góry, umożliwiającą deponowanie środków na okres: 3, 6 i 9 miesięcy; produkt znajduje się w ofercie od 4 kwietnia 2012 r.,
- 1-miesięczną „Lokatę w Duecie” - produkt dedykowany dla Klientów przystępujących równocześnie do 12-miesięcznego wariantu ubezpieczenia „Więcej dla Ciebie” wprowadzony do oferty 26 kwietnia 2012 r.,
- grupowe ubezpieczenie na życie i dożycie klientów BOŚ „Więcej dla Ciebie” w wariantcie 360 dni wprowadzone do oferty 26 kwietnia 2012 r.,

- ubezpieczenia strukturyzowane opracowane we współpracy z EUROPA TU na Życie S.A. sprzedawane w formie subskrypcji: „CZYSTA ENERGIA ZYSKU” (2 subskrypcje) oraz „ZWYCIĘSKI ZŁOTY” (1 subskrypcja),
- EKO POŻYCZKĘ - pożyczkę gotówkową przeznaczoną dla klientów nabywających produkty oraz materiały budowlane o charakterze ekologicznym, wprowadzoną do oferty z dniem 8 marca 2012 r.,
- kredyt pomostowy, kredyt uzupełniający i kredyt na bieżącą działalność w ramach Projektu „TORO - w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej” dla organizacji pozarządowych i innych instytucji niekomercyjnych (NGO).

Nowości produktowe wprowadzone do oferty detalicznej w I półroczu 2012 r. odzwierciedlają główne priorytety realizowane przez Bank w tym okresie. I tak, dzięki nowej ofercie produktów depozytowych udało się zminimalizować odpływ z Banku środków depozytowych klientów indywidualnych po wejściu w życie zmian w ordynacji podatkowej. Zrealizowane 3 subskrypcje produktów strukturyzowanych służyły zwiększeniu przychodów prowizyjnych Banku, zaś rozbudowanie oferty produktów proekologicznych o EKO POŻYCZKĘ to element konsekwentnego dążenia Banku do zwiększenia roli finansowania rozwiązań proekologicznych także w obszarze klienta detalicznego.

Klienci indywidualni

Najistotniejsze produkty depozytowe w I półroczu 2012 r. :

- rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy „Konto bez Kantów”, który został wprowadzony do oferty Banku w sierpniu 2010 r. Rachunek ten umożliwia klientom otrzymywanie co miesiąc premii finansowej w zamian za aktywne korzystanie z konta i innych produktów oraz usług z oferty Banku,
- „Lokata Wiosenna” – 3 miesięczna lokata odnawialna, o stałej stopie procentowej; lokatę można założyć we wszystkich placówkach Banku oraz za pośrednictwem usługi bankowości elektronicznej BOŚBank24 Twoje e-Konto, minimalna kwota lokaty wynosi 1.000 zł,
- grupowe ubezpieczenie na życie i dożycie klientów BOŚ „Więcej dla Ciebie” w wariantach 180 i 270 dni,
- konto oszczędnościowe EKOPROFIT w złotych, umożliwiające dokonywanie wpłat i wypłat w dowolnym okresie, bez utraty odsetek; konto może być również prowadzone w euro.

Produkty depozytowe

W I półroczu 2012 r. odnotowano spadek salda zarówno lokat terminowych, jak i rachunków bieżących. Głównym powodem spadku salda depozytów detalicznych był odpływ środków klientów z lokat jednodniowych w konsekwencji wprowadzenia zmian w ordynacji podatkowej od 1 kwietnia 2012 r. Jednocześnie, oferta produktów depozytowych uległa rozszerzeniu o depozyty terminowe. Dzięki tym działaniom, łączny poziom zobowiązań Banku wobec klientów detalicznych spadł w I półroczu jedynie o 4,8% wobec stanu z końca 2011 r. W II półroczu br., zgodnie z założeniami przyjętymi do Planu Finansowego na 2012 r., prowadzone będą działania mające na celu zwiększenie salda depozytów detalicznych.

Zobowiązania wobec klientów detalicznych

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	30.06.2011	Zmiana (%)	Zmiana (%)
	w tys. zł			vs 31.12.11	vs 30.06.11
rachunki bieżące/rozliczeniowe	1 535 162	1 646 791	1 799 306	-6,8	-14,7
lokaty terminowe	2 826 159	2 936 816	3 175 593	-3,8	-11,0
KLIENCI DETALICZNI	4 361 321	4 583 607	4 974 899	-4,8	-12,3

Oferta kredytowa

Produktem kredytowym dla klientów detalicznych generującym największy wolumen sprzedaży w I półroczu 2012 r. był kredyt hipoteczny. Wartość netto kredytów hipotecznych udzielonych klientom detalicznym na 30 czerwca 2012 r. wyniosła 3 885,5 mln zł i była o 2,9% niższa od stanu na koniec 2011 r. W pierwszej połowie 2012 r. sprzedaż kredytów hipotecznych klientom indywidualnym wyniosła 137,1 mln zł wobec 169,7 mln zł w I półroczu 2011 r. (wg wartości kapitału/wartości nominalnej w momencie udzielania kredytu). Wpływ na spadek sprzedaży kredytów hipotecznych miało wydanie przez KNF Rekomendacji S, która zaostrzyła warunki udzielania kredytów oraz spadek popytu na kredyty mieszkaniowe widoczny na całym polskim rynku bankowym w 2012 r. Przede wszystkim jednak, realizując zapisy Strategii Banku, w I półroczu 2012 r. w obszarze klienta detalicznego Bank konsekwentnie prowadził działania zwiększające udział produktów kredytowych wysokomargowych w nowej sprzedaży kredytów kosztem produktów hipotecznych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom detalicznym

Wyszczególnienie	30.06.2012	31.12.2011	Zmiana
	w tys. zł		%
Kredyty pionu bankowości detalicznej -hipoteczne	3 885 512	4 000 446	-2,9
- w EUR	991 371	1 045 120	-5,1
- w PLN	1 267 458	1 241 397	2,1
- w USD	65 925	67 412	-2,2
- w CHF	1 560 759	1 646 517	-5,2
Kredyty pionu bankowości detalicznej - pozostałe	750 065	720 723	4,1
Kredyty pionu bankowości detalicznej	4 635 577	4 721 169	-1,8

Dążąc do zmian struktury walutowej portfela kredytów hipotecznych i zwiększenia udziału kredytów w PLN w stosunku do kredytów denominowanych do innych walut, od marca 2012 r. Bank zaostrzył politykę kredytową dotyczącą kredytów denominowanych, wprowadzając obowiązek zgodności waluty ekspozycji kredytowej z walutą dochodów klienta. W efekcie, w I połowie 2012 r. udział nowych kredytów hipotecznych udzielanych w PLN w nowych kredytach hipotecznych ogółem stanowił 91% wobec 77% na koniec I półrocza 2011 r. Udział kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych w portfelu kredytów hipotecznych udzielonych klientom detalicznym wyniósł 67% na koniec I półrocza 2012 r. wobec 69 % na koniec 2011 r.

Ponadto, spadek salda kredytów pionu bankowości detalicznej w I półroczu 2012 r. względem stanu na koniec 2011 r. spowodowany był także spadkiem salda kredytów hipotecznych ze względu na wcześniejsze spłaty oraz na umocnienie polskiej waluty wobec walut obcych, co skutkowało spadkiem wyrażonego w PLN salda kredytów hipotecznych denominowanych do walut obcych.

Sprzedaż kredytów hipotecznych

Wyszczególnienie	30.06.2012	30.06.2011	Zmiana
	w tys. zł		%
Kredyty hipoteczne udzielone klientom detalicznym w okresie,	137 136	169 663	-19,2
w tym:			
- w EUR	11 802	38 599	-69,4
- w PLN	125 232	130 056	-3,7
- w USD	-	929	-100,0
- w CHF	102	79	29,0

Wartość netto pozostałych kredytów dla klientów pionu detalicznego wzrosła w I półroczu 2012 r. o 4,1% w stosunku do końca 2011 r. Do kategorii tej należą produkty kredytowe niezabezpieczone hipotecznie oferowane przez Bank klientom detalicznym, w tym przede wszystkim: pożyczki gotówkowe, kredyty proekologiczne, pożyczki w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, karty kredytowe, kredyty giełdowe oferowane we współpracy z Domem Maklerskim BOŚ S.A. oraz produkty kredytowe dla segmentów: mikroprzedsiębiorstw, wspólnot mieszkaniowych oraz organizacji pozarządowych i innych instytucji niekomercyjnych.

Wśród produktów wysokomarżowych oferowanych klientom indywidualnym kluczową rolę pełni pożyczka gotówkowa. Sprzedaż tego produktu w I półroczu 2012 r. wzrosła o 82% w porównaniu z I półroczem 2011 r. Co ważne, w pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku odnotowano wzrost udziału w nowej sprzedaży pożyczek gotówkowych z ubezpieczeniem, a więc najbardziej dochodowych dla Banku. W I półroczu 2012 r. udział pożyczek z ubezpieczeniem wynosił 43% nowej sprzedaży pożyczek gotówkowych w porównaniu z 35% w II półroczu 2011 r. Dążąc do dalszego rozwoju oferty produktów o charakterze proekologicznym, Bank wprowadził od 8 marca 2012 r. do oferty dla klientów indywidualnych EKO POŻYCZKĘ, czyli wariant pożyczki gotówkowej skierowany do klientów zainteresowanych korzystnym finansowaniem zakupu materiałów budowlanych o charakterze ekologicznym, tj. zwiększających energooszczędność realizowanej inwestycji lub posiadanej nieruchomości. EKO POŻYCZKA może być również wykorzystana do sfinansowania zakupu innych rozwiązań proekologicznych, nieposiadających na dzień dzisiejszy dedykowanych rozwiązań produktowych, np. samochodów o napędzie elektrycznym.

Spośród kredytów ekologicznych największym zainteresowaniem wśród klientów cieszy się „Słoneczny Ekokredyt” – dotowany przez NFOŚiGW kredyt na zakup i montaż kolektorów słonecznych, z którego mogą skorzystać nie tylko właściciele domów jednorodzinnych, ale także wspólnoty mieszkaniowe. Bank odnotowuje ciągły rosnący wzrost liczby udzielanych kredytów – w I półroczu 2012 r. Bank udzielił kredytów na łączną kwotę ponad 23 mln zł. W I półroczu 2012 r. dzięki finansowaniu „Słonecznym Ekokredytem” zamontowanych zostało 1 449 instalacji solarnych, co daje 47% wzrost w stosunku do I półrocza 2011 r., gdy Bank udzielił 987 kredytów na kolektory słoneczne na łączną kwotę prawie 15 mln zł.

Sukcesywnie zwiększane zaangażowanie Banku w finansowanie rozwiązań proekologicznych dla osób fizycznych, mikroprzedsiębiorstw, wspólnot mieszkaniowych i organizacji pozarządowych ulegnie dalszemu wzmocnieniu dzięki przygotowywanej aktualnie – w rytm prac legislacyjnych nad zmianami do Ustawy o odnawialnych źródłach energii – nowej ofercie finansowania zakupu i montażu mikro oraz mini instalacji OZE. Szczególny nacisk Bank kładzie na przygotowanie kompleksowej oferty w obszarze małych elektrowni wiatrowych i obszarze instalacji fotowoltaicznych.

Mikroprzedsiębiorstwa, wspólnoty mieszkaniowe i organizacje pozarządowe

Bank posiada szeroką ofertę produktów dla segmentu mikroprzedsiębiorstw (obejmującego podmiotów nie prowadzących pełnej rachunkowości), segmentu wspólnot mieszkaniowych oraz segmentu organizacji pozarządowych i innych instytucji niekomercyjnych (NGO). Oferta Banku dla tych segmentów obejmuje produkty rozliczeniowe, karty płatnicze, usługi i produkty w zakresie lokowania nadwyżek pieniężnych, usługi bankowości elektronicznej, produkty kredytowe.

W ramach tej oferty, najistotniejszymi produktami rozliczeniowymi w I półroczu 2012 r. były:

- Konto Wyjątkowe Firma,
- Konto Wspólnota,
- Pakiet dla NGO.

Sprzedaż rachunków bieżących dla mikroprzedsiębiorstw w I półroczu 2012 r. wzrosła o 58% w stosunku do II półrocza 2011 r., zaś sprzedaż rachunków dla wspólnot mieszkaniowych wzrosła w tym okresie o 20%. Mając na uwadze istotną rolę, jaką pełnią rachunki bankowe w budowaniu trwałych relacji z klientami, Bank pracuje obecnie nad modyfikacją oferty produktów rozliczeniowych dedykowanych mikroprzedsiębiorstwom, aby dotrzeć do szerszej grupy potencjalnych klientów.

Po stronie oferty kredytowej pierwsze półrocze 2012 r. przyniosło rozszerzenie oferty produktów kredytowych dla podmiotów segmentu NGO o kredyt pomostowy, kredyt uzupełniający i kredyt na bieżącą działalność, funkcjonujące w ramach Projektu „TORO – w poszukiwaniu skutecznych metod wsparcia instytucji ekonomii społecznej”. Produkty te oferowane są organizacjom pozarządowym, w tym pozarządowym organizacjom ekologicznym, zarejestrowanym na terenie województwa mazowieckiego i współpracującym z m.st. Warszawa. Projekt TORO realizowany jest wspólnie z Urzędem miasta stołecznego Warszawa i jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Wprowadzone produkty mają na celu poprawę płynności finansowej Instytucji Ekonomii Społecznej, prowadzącą do zwiększenia zdolności tych podmiotów do podejmowania działań w sferze ekonomicznej i tym samym wzmocnienie ich trwałości i stabilności.

Najistotniejszymi produktami kredytowymi kierowanymi do klientów detalicznych nie będących osobami fizycznymi były w I półroczu 2012r.: limit overdraft oraz kredyt w rachunku bieżącym. W zakresie oferty kredytowej dla segmentu mikroprzedsiębiorstw, segmentu wspólnot mieszkaniowych oraz segmentu organizacji pozarządowych i innych instytucji niekomercyjnych Bank stawia coraz intensywniej na finansowanie rozwiązań proekologicznych. Jest to ten obszar działalności kredytowej, w którym BOŚ jest w pełni wiarygodny, co wynika z posiadania unikatowych kompetencji i doświadczeń. W obszarze tym Bank może zatem skutecznie budować swoją przewagę konkurencyjną.

8.7. Działalność maklerska

Grupa BOŚ S.A. prowadzi działalność maklerską poprzez Spółkę zależną - Dom Maklerski BOŚ S.A.

Istotne zdarzenia z działalności DM BOŚ S.A. w I półroczu 2012 roku:

- rozpoczęcie działalności operacyjnej na rynkach zagranicznych – otwarcie pierwszego zagranicznego oddziału DM BOŚ S.A. w Pradze (Czechy) świadczącego usługi na rynku OTC;
- udostępnienie platformy foreksowej na urządzenia mobilne (smartfony i tablety) posiadające system iOS i Android; możliwość śledzenia notowań oraz składania zleceń poprzez urządzenia mobilne;
- wdrożenie Analizatora Strategii Inwestycyjnych dla rynku forex, będącego narzędziem pozwalającym inwestorom porównywać własne strategie inwestycyjne z tymi stosowanymi przez najbardziej zyskowych graczy;
- rozwój nowych funkcjonalności platformy bossafx – wdrożenie automatycznie aktualizowanego kalendarium danych giełdowych oraz danych makroekonomicznych, a także komentarzy analitycznych w formie filmów wideo;
- uzyskanie tytułu Finansowa Marka Roku w kategorii Dom Maklerski za innowacyjność działań na rynku kapitałowym;
- otrzymanie godła Inwestor w Kapitał Ludzki;
- uzyskanie nagrody Prezesa GPW SA za największy udział w obrotach na kontraktach terminowych oraz współpracę animatora z Giełdą na tym rynku.

Pozycja DM BOŚ S.A. na rynku

Obroty zrealizowane na rynku akcji przez DM BOŚ S.A. w transakcjach sesyjnych w I półroczu 2012 r. wyniosły 3 993,1 mln zł, co stanowiło 2,06% udziału w rynku akcji. Na rynku kontraktów terminowych DM BOŚ SA był wiceliderem rynku z udziałem na poziomie 13,47%. Łącznie w całym I półroczu 2012 r. w transakcjach sesyjnych zrealizował obrót w wysokości 1,47 mln szt. kontraktów. Również na rynku opcji DM BOŚ S.A. w I półroczu 2012 uplasował się na drugim miejscu pod względem udziału w rynku w transakcjach sesyjnych. Łączny obrót zrealizowany przez DM BOŚ S.A. w tym segmencie rynku wyniósł 114,9 tys. sztuk, co stanowiło 20,3% udziału w rynku.

Na rynku NewConnect DM BOŚ S.A. osiągnął obroty w wysokości 144,7 mln zł oraz udział w rynku na poziomie 8,15%, plasując Spółkę na 5 miejscu pod względem aktywności na tym rynku.

Na koniec I półrocza 2012 r. liczba prowadzonych rachunków wynosiła 62 014 szt., co oznacza wzrost w porównaniu z końcem roku poprzedniego o 2 079 rachunków (przyrost liczby rachunków o ponad 3,5%). Największy przyrost dotyczy rachunków internetowych, których przybyło 2 459 szt., tj. 5,8%.

Sytuacja finansowa DM BOŚ S.A.

Wyszczególnienie	I półrocze 2012	I półrocze 2011	Zmiana
	tys. zł		%
Przychody z tytułu świadczenia usług maklerskich i doradczych	19 811	23 712	-16,5
Koszty działalności maklerskiej	36 306	34 913	4,0
Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi	14 204	17 148	-17,2
Wynik z działalności finansowej	3 815	3 530	8,1
Zysk (strata) brutto	1 674	9 351	-82,1
ZYSK NETTO	1 040	7 422	-86,0

DM BOŚ S.A. w I półroczu 2012 r. wypracował zysk netto w wysokości 1,04 mln zł. Wynik ten był niższy o 6,4 mln zł niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wyniki bieżącej działalności operacyjnej Domu Maklerskiego BOŚ S.A. były następstwem osłabienia ogólnej koniunktury rynkowej w I półroczu 2012 r. Negatywnie na przychody z działalności maklerskiej wpłynął spadek obrotów na GPW w stosunku do analogicznego okresu roku 2011 o 24 % na rynku akcji oraz o 16% na rynku kontraktów terminowych. Spadek zysku z operacji instrumentami finansowymi dotyczy głównie platformy OTC i związany jest z mniejszą zmiennością na rynkach walutowych w I półroczu 2012 roku. DM BOŚ S.A. zamierza w dalszym ciągu rozwijać rynek forex, również poprzez oddział na terenie Republiki Czeskiej, przy równoczesnym rozwoju tradycyjnej działalności maklerskiej.

Spółka zależna Domu Maklerskiego BOŚ S.A.

Dom Maklerski BOŚ S.A. w dniu 12 sierpnia 2009 r. zawiązał spółkę o nazwie BOŚ Eko Profit S.A., której został jedynym właścicielem. Głównym celem działania spółki są inwestycje kapitałowe w obszarze projektów proekologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii. Powołanie spółki jest związane ze Strategią Działania BOŚ S.A., która zakłada nowe formy uczestnictwa w rynku finansowym, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowej specyfiki działania Banku i Domu Maklerskiego.

BOŚ Eko Profit S.A. kontynuował w I półroczu 2012 r. trzy projekty inwestycyjne w obszarze odnawialnych źródeł energii rozpoczęte w roku ubiegłym. Całkowita wartość projektów wynosi 129 mln zł. Spółka prowadzi także prace mające na celu współrealizację kolejnych projektów, m.in. przystąpiła do spółki przygotowującej realizację farmy wiatrowej 6 MW.

Sytuacja finansowa Spółki na dzień 30 czerwca 2012 r. jest stabilna. Spółka wykazała dodatni wynik finansowy za I półrocze 2012 r., osiągnęła znaczący poziom rentowności sprzedaży netto oraz zwiększyła poziom kapitału własnego.

8.8. Rynek pieniężny i kapitałowy

W ramach prowadzonej działalności na rynku kapitałowo-pieniężnym, Bank koncentruje się na transakcjach związanych z obsługą klientów korporacyjnych, głównie w zakresie wymiany walut. Ponadto, w ramach zarządzania strukturą bilansu Banku, prowadzi operacje na rynku krajowych papierów skarbowych oraz na rynku instrumentów pochodnych stopy procentowej.

8.9. Współpraca z zagranicznymi instytucjami finansowymi

Bank kontynuował współpracę z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w tym z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) oraz Bankiem Rozwoju Rady Europy (CEB), które należą do jednych z największych kredytodawców Banku.

W ramach podpisanych umów z EBI (z 8 lutego 2012 r. na kwotę 75 mln EUR) i CEB (z 26 marca 2012 r. na kwotę 75 mln EUR), Bank w I połowie 2012 r. udzielił ok. 35 mln zł nowych kredytów przeznaczonych na finansowanie projektów inwestycyjnych związanych z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury, ochroną środowiska realizowanych przez podmioty sektora publicznego oraz przez małe i średnie przedsiębiorstwa.

Środki z linii EBI i CEB współfinansują również inwestycje będące częścią programów pomocowych Unii Europejskiej, w tym Projekty miejskie wdrażane w ramach europejskiej inicjatywy JESSICA, dla której BOŚ S.A. występuje w roli zarządzającego Funduszem Rozwoju Obszarów Miejskich w trzech województwach.

Bank kontynuował współpracę z Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym (umowa linii kredytowej z 30 maja 2011 r.) i niemieckim bankiem rządowym KfW (umowa linii kredytowej z 16 grudnia 2009 r.).

8.10. Bankowość inwestycyjna

BOŚ S.A. prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym w ograniczonym zakresie.

W celu zapewnienia możliwości oferowania kompleksowej obsługi produktowej klientom Banku, BOŚ S.A. nie wyklucza zaangażowania kapitałowego w podmioty o profilu uzupełniającym zakres jego usług i oferowanych produktów.

W zakresie działalności inwestycyjnej, Bank świadczy usługi przede wszystkim w obszarze organizacji obsługi niepublicznych emisji obligacji komunalnych.

Według stanu na 30 czerwca 2012 r. wartość bilansowa:

- kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu wyniosła 6,4 mln zł wobec 5,8 mln zł na koniec 2011 r.
- inwestycyjnych (lokacyjnych) kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży wyniosła łącznie 50,8 mln zł wobec 52,3 mln zł na koniec 2011 r.,
- inwestycji w jednostkach stowarzyszonych (Spółka: Wodkan Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.) wyniosła 22,8 mln zł. Wartość akcji nie zmieniła się w stosunku do stanu na koniec 2011 r.

Skład portfela inwestycyjnych kapitałowych papierów wartościowych stanowią głównie akcje/udziały spółek wniesione aportem przez NFOŚiGW w ramach podwyższenia kapitału zakładowego BOŚ S.A. na podstawie uchwały NWZ BOŚ S.A. z dnia 9 grudnia 2009 r.:

- Stalexport Autostrady S.A. w liczbie 12 255 116 akcji,
- Wodkan Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w liczbie 1 509 090 akcji,
- Kemipol Sp. z o.o. w liczbie 115 udziałów.

III. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI FINANSOWYMI I KONTROLA W GRUPIE

1. ZARZĄDZANIE RYZYKAMI FINANSOWYMI

1.1. Techniki pomiaru ryzyka finansowego (w księdze bankowej i handlowej) oraz limity

Ryzyko finansowe w Grupie obejmuje: (i) ryzyko płynności; (ii) ryzyko rynkowe (w księdze bankowej i handlowej). Ze względu na specyfikę bilansu Grupy, ryzyko płynności występuje przede wszystkim w Banku, natomiast ryzyko rynkowe występuje w Banku i DM BOŚ S.A. W Banku generowane jest: (i) ryzyko stopy procentowej (w księdze handlowej i bankowej) oraz (ii) ryzyko walutowe (w księdze handlowej; ryzyko walutowe z księgi bankowej jest transferowane do księgi handlowej). W DM BOŚ S.A. występuje przede wszystkim: (i) ryzyko walutowe (w księdze handlowej i niehandlowej) oraz (ii) ryzyko cen akcji i towarów (w księdze handlowej).

Zarządzanie ryzykiem w Grupie jest dokonywane w oparciu o ustalony przez Radę Nadzorczą Banku i Radę Nadzorczą DM BOŚ S.A. poziom apetytu na ryzyko, określony za pomocą zestawu limitów wewnętrznych; na ich podstawie ustanowiono system wczesnego ostrzegania, który koncentruje się na identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i raportowaniu ryzyka.

Transakcje księgi bankowej stanowią podstawową działalność Banku, tzn. wynikają z działalności komercyjnej, w tym: pozyskiwania źródeł finansowania i efektywnego zarządzania płynnością finansową. Zadaniem księgi handlowej jest zapewnienie klientom Grupy najwyższej jakości usług.

Poziom i profil ryzyka finansowego jest regularnie monitorowany i raportowany: Radzie Nadzorczej Banku, Radzie Nadzorczej DM BOŚ S.A., Zarządowi Banku, Zarządowi DM BOŚ S.A., Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitetowi ZAP) oraz Komitetowi Płynności i Ryzyka Rynkowego.

1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności rozumiane jest jako utrata zdolności Grupy do terminowego regulowania zobowiązań, zdolności do pozyskiwania funduszy na sfinansowanie nieoczekiwanego wycofania depozytów oraz zdolności do generowania dodatniego salda przepływów gotówkowych. Ryzyko płynności występuje przede wszystkim w Banku.

Celem w zakresie zarządzania płynnością jest zabezpieczenie płynności Grupy oraz utrzymanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów, zapewniającej bezpieczny profil płynności w poszczególnych pasmach czasowych, w podziale na płynność w złotych polskich oraz w głównych walutach obcych, a przede wszystkim – dla całkowitej pozycji płynności.

W celu pomiaru płynności krótkoterminowej Bank wprowadził następujące miary i narzędzia: (i) aktywa płynne, (ii) zapas płynności, (iii) regulacyjne miary M1 i M2, (iv) lukę płynności krótkoterminowej dla głównych walut (PLN, EUR, CHF), (v) W2 – wskaźnik relacji aktywów płynnych do aktywów ogółem. Natomiast w celu pomiaru płynności średnio – i długoterminowej – wyznacza i monitoruje: (i) lukę płynności (kontraktową oraz urealnioną), obejmującą pozycje zarówno bilansowe jak i pozabilansowe, (ii) wskaźnik pokrycia aktywów długoterminowych pasywami długoterminowymi, (iii) relację kredytów do depozytów oraz długoterminowego finansowania zewnętrznego, (iv) koncentrację bazy depozytowej, (v) stabilność bazy depozytowej, (vi) relację kredytów do depozytów, (vii) nadzorcze miary płynności M3 i M4, (viii) prognozę zapasu płynności oraz nadzorczej miary płynności M1, wyznaczanej w horyzoncie 6 miesięcy.

Dla większości z powyższych miar ustalane są limity lub wartości progowe w ramach zestawu wewnętrznych limitów. Kształtowanie odpowiedniego profilu ryzyka płynności wspierane jest poprzez wykorzystywanie dedykowanych marż korygujących, w ramach obowiązującego w Banku systemu cen transferowych.

W I półroczu 2012 r. normy nadzorcze w zakresie płynności były przestrzegane.

W I półroczu 2012 r. Grupa kontynuowała zapoczątkowany w 2011 roku proces, mający na celu poprawę struktury finansowania działalności oraz wydłużenie terminów wymagalności, przede wszystkim polegający na pozyskiwaniu depozytów od klientów detalicznych i korporacyjnych oraz emisji obligacji własnych. W I półroczu 2012 roku Grupa wyemitowała następujące obligacje: w dniu 27 lutego 2012 roku 185 mln zł 3-letnie obligacje własne oraz w dniu 28 lutego 2012 r. 10-cio letnie obligacje podporządkowane w kwocie 100 mln zł, a od czerwca 2012 r. – uruchomiła Program Emisji Obligacji o maksymalnej wartości programu dwóch miliardów złotych (w dniu 18 i 22 czerwca 2012 r. zostały wyemitowane 6-cio miesięczne obligacje własne w wysokości odpowiednio: 60 mln zł oraz 47 mln zł).

1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest rozumiane jako potencjalny negatywny wpływ zmian stóp procentowych na prognozowany wynik finansowy, wartość ekonomiczną kapitału własnego oraz wartość bieżącą posiadanych dłużnych papierów wartościowych. Ryzyko stopy procentowej występuje głównie w działalności Banku.

1.3.1. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest dążenie do stabilizacji i optymalizacji wyniku odsetkowego oraz marży odsetkowej Banku przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału własnego.

W tym celu Bank wykorzystuje dwa narzędzia: posiadany portfel inwestycyjny oraz transakcje pochodne, dokonywane w ramach rachunkowości zabezpieczeń. Portfel inwestycyjny, wchodzący w skład księgi bankowej, pełni dwie funkcje: (i) stabilizuje wynik i marżę odsetkową i jednocześnie (ii) stanowi zapas aktywów w procesie zarządzania płynnością Banku. W związku z emisją euroobligacji, w celu utrzymania akceptowanego profilu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, w 2011 roku Bank wprowadził rachunkowość zabezpieczeń i przeprowadził transakcje IRS, których zmiany wyceny nie zwiększają fluktuacji wyniku finansowego. Ich celem było zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych denominowanych w EUR, udzielonych do dnia rozpoczęcia powiązania zabezpieczającego o zmiennym oprocentowaniu (z kategorii kredytów normalnych i „pod obserwacją”, wydzielony został portfel jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczonych transakcjami IRS). Wartość portfela przyjęta do zabezpieczenia jest tożsama z nominalną zawartych transakcji zabezpieczających.

W celu pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej Bank wprowadził następujące narzędzia i miary: (i) luka stopy procentowej, na podstawie której badana jest wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp procentowych; (ii) BPV (*ang. basis point value*), które określa o ile zmieni się wartość bieżąca strumienia pieniężnego przy spadku krzywej dochodowości o 1 p.b. (tj. przesunięciu równoległym); (iii) oszacowanie możliwości oraz wyliczenie potencjalnego wpływu ryzyka opcji klienta, rozumianego jako ryzyko wcześniejszej spłaty zobowiązań bądź wcześniejszym wycofaniu depozytów przez klienta, na wynik finansowy Banku; (iv) oszacowanie potencjalnego wpływu zmiany bazowych stawek oprocentowania, wykorzystywanych przez Bank, na swój wynik finansowy; (v) oszacowanie wpływu nierównoległego przesunięcia krzywej dochodowości na wartość ekonomiczną kapitału własnego Banku oraz (vi) test warunków skrajnych obejmujących analizę wpływu skrajnego równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o ± 500 p.b.

W Banku obowiązują następujące wewnętrzne limity oraz wartości ostrzegawcze, wyznaczone według stanu na koniec każdego miesiąca: (i) wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp procentowych o ± 100 p.b.; (ii) wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału własnego na zmianę stóp procentowych o ± 200 p.b. W I półroczu 2012 roku obowiązujące limity i wartości ostrzegawcze były przestrzegane.

Zgodnie z obowiązującymi limitami, na dzień 30 czerwca 2012 roku, przy założeniu równoległego przesunięcia stóp procentowych: (i) zmiana wyniku odsetkowego może wynieść ok. $\pm 0,2$ mln zł (przy przesunięciu o ± 100 p.b.), (ii) wrażliwość ekonomiczna kapitału odniesiona do kapitału własnego $\pm 4,35\%$ (przy przesunięciu o ± 200 p.b.). Ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz krzywej dochodowości były nieistotne. Wyniki analiz stress testing wskazują, że ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku, uwzględnia się ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej. Na dzień 30 czerwca 2012 roku nie było konieczności tworzenia kapitału wewnętrznego.

1.3.2. Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze handlowej jest uzyskanie w tym obszarze działalności zakładanego w planie finansowym wyniku finansowego przy akceptowalnej ekspozycji na przedmiotowe ryzyko oraz minimalizacja negatywnych skutków tego ryzyka z tytułu posiadanych w księdze handlowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

W BOŚ S.A., w celu monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, wykorzystuje się: (i) model wartości (VaR) wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność stóp procentowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy oraz (ii) BPV (tzn. wrażliwość papierów wartościowych i instrumentów pochodnych, generujących ryzyko stopy procentowej na wzrost stóp procentowych o 1 p.b.) a także (iii) system limitów.

System limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej obejmuje:

- 1) limit na VaR 10-dniowy, poprzez przeskalowanie VaR 1-dniowego na VaR 10-dniowy (w I półroczu 2012 roku średnie wykorzystanie: 435 tys. zł),
- 2) limit BPV dla instrumentów generujących ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej obowiązujące zarówno w ciągu dnia jak i na koniec dnia roboczego (w I półroczu 2012 roku średnie wykorzystanie: 9 tys. zł),
- 3) limity maksymalnej dwudniowej (wprowadzony od dnia 1 czerwca 2012 roku, w okresie do 31 maja 2012 roku obowiązywał limit straty dziennej) i ciągnionej miesięcznej straty na aktywach w portfelu handlowym (w I półroczu 2012 roku średnie wykorzystanie limitu straty dziennej i ciągnionej miesięcznej wyniosło odpowiednio: 20 tys. (w okresie do 31 maja) i 37 tys. zł).

Kalkulowanie i monitorowanie poziomu wykorzystania poszczególnych limitów jest przeprowadzane wg stanu na każdy dzień roboczy, a limitu BPV również w ciągu dnia oraz systematycznie raportowane kadrze zarządzającej.

W celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej, raz na miesiąc, Bank przeprowadza analizę back-testing, poprzez porównanie maksymalnych strat wyznaczonych z modelu VaR z rzeczywistymi zyskami i stratami oraz z teoretycznymi zmianami wyniku, wynikającymi z rewaluacji pozycji.

W celu dokładniejszego pomiaru ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej Bank, raz na kwartał, dokonuje analiz *stress-testing*. Wyniki tych analiz wskazują, że ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

1.4. Ryzyko walutowe

Przez ryzyko walutowe rozumie się potencjalny niekorzystny wpływ zmian kursów na wyniki finansowe Grupy.

Ryzyko to jest generowane w księdze bankowej i handlowej. W księdze bankowej (niehandlowej), ryzyko walutowe występuje jedynie w odniesieniu do DM BOŚ S.A. i jest zarządzane w ramach limitu całkowitej pozycji walutowej dla pozycji bilansowych.

DM BOŚ S.A. w księdze niehandlowej posiada otwarte pozycje walutowe w USD i EUR, co wynika z deponowania przez DM BOŚ S.A. środków na rachunkach zagranicznych brokerów, którzy dokonują transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych na giełdach zagranicznych na zlecenie klientów DM BOŚ S.A.

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym w księdze bankowej jest nieutrzymywanie otwartych indywidualnych pozycji w zakresie strukturalnej pozycji FX. Ekspozycje walutowe Banku, wynikające z działalności prowadzonej w ramach księgi bankowej, są systematycznie transferowane do księgi handlowej tego samego dnia lub najpóźniej – następnego dnia roboczego.

W księdze handlowej ryzyko walutowe jest generowane zarówno w Banku jak i w DM BOŚ S.A. Otwarte pozycje walutowe DM BOŚ S.A. wynikają ze świadczenia usług na rzecz klientów w zakresie obrotu instrumentami pochodnymi oraz z wykonywania czynności usługowych na rynku regulowanym. Dla monitorowania ryzyka walutowego na otwartych pozycjach walutowych w księdze handlowej (bilansowych i pozabilansowych), podobnie jak w przypadku ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, Bank stosuje: (i) model wartości zagrożonej (VaR), wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność kursów walutowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy oraz (ii) system limitów wewnętrznych.

W Banku istnieje uspołniony system zarządzania ryzykiem walutowym, liczonemu odrębnie dla Banku i DM BOŚ S.A. Wartość VaR-u 10-dniowego na 30 czerwca 2012 roku dla Banku wyniosła 33 tys. zł, dla DM BOŚ S.A. - 4 898 tys. zł, dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. - 4 894 tys. zł

System limitów w zakresie ryzyka walutowego w księdze handlowej obejmuje:

- 1) limit na VaR 10-dniowy, poprzez przeskalowanie VaR 1-dniowego na VaR 10-dniowy (w I półroczu 2012 roku średnie wykorzystanie: 531 tys. zł),
- 2) limity kwotowe na pozycję całkowitą oraz na pozycje indywidualne dla głównych walut obowiązujące zarówno w ciągu dnia jak i na koniec dnia roboczego (w I półroczu 2012 roku średnie wykorzystanie limitu pozycji całkowitej: 10 028 tys. zł),

- 3) limity straty dziennej i ciągniętej miesięcznej z tytułu transakcji wymiany walut (w I półroczu 2012 roku średnie wykorzystanie tych limitów odpowiednio: 10 tys. zł i 14 tys. zł),
- 4) w DM BOŚ S.A. - limit związany z działalnością inwestycyjną w kontrakty na waluty, limit wymogu kapitałowego z tyt. ryzyka walutowego oraz limit całkowitej pozycji walutowej dla pozycji bilansowych.

Kontrola wykorzystania ww. limitów przeprowadzana jest każdego dnia roboczego, a limitów kwotowych na pozycję całkowitą oraz na pozycje indywidualne dla głównych walut Banku dodatkowo w ciągu dnia. Informacje o poziomie wykorzystania poszczególnych limitów są systematycznie raportowane kierownictwu Grupy.

W celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej, raz na miesiąc, Bank przeprowadza analizę back-testing, poprzez porównanie maksymalnych strat wyznaczonych z modelu VaR z rzeczywistymi zyskami i stratami oraz z teoretycznymi zmianami wyniku, wynikającymi z rewaluacji pozycji.

W celu dokładniejszego pomiaru ekspozycji na ryzyko walutowe Bank, raz na kwartał, dokonuje analiz *stress-testing*. Wyniki analizy *stress-testing* pokazują, iż przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji, działalność Banku w zakresie ryzyka walutowego utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Przeprowadzone analizy wskazują, że w badanym okresie ryzyko walutowe kształtowało się na umiarkowanym poziomie.

1.5. Ryzyko cen akcji i towarów

Ryzyko to występuje głównie w działalności DM BOŚ S.A. i wynika z wpływu zmian cen akcji i towarów na wartość kapitału i na wynik finansowy.

Transakcje na instrumentach pochodnych oraz akcjach realizowane na rachunek DM BOŚ S.A. dotyczą przede wszystkim działalności DM BOŚ S.A. jako animatora i, w przeważającej większości przypadków, są zamykane na koniec dnia. Istotne zaangażowanie w instrumenty kapitałowe występuje jedynie w przypadku otwieranych przez DM BOŚ S.A. transakcji arbitrażowych oraz w funkcji animatora emitenta. Transakcje arbitrażowe polegają na wykorzystaniu tymczasowej nierównowagi cen pomiędzy dwoma rynkami (głównie pomiędzy kontraktami terminowymi na indeks WIG20 oraz cenami akcji spółek wchodzących w skład tego indeksu) oraz transakcje arbitrażowe na kontrakty walutowe. Ryzyko to jest ograniczane poprzez całkowite limity zaangażowania (zarówno w odniesieniu do transakcji zabezpieczonych, jak i niezabezpieczonych).

W DM BOŚ S.A. na dzień 30 czerwca 2012 r. wykorzystanie limitu zaangażowania w transakcje arbitrażowe wyniosło 30,3%, natomiast limitu w transakcje niezabezpieczone – 58,9%.

Dodatkowo w DM BOŚ S.A. istnieją limity straty, tj. konieczności zamknięcia posiadanych pozycji w przypadku poniesienia określonej wysokości straty dziennej oraz limity dla poszczególnych traderów.

1.6. Ryzyko operacyjne i braku zgodności

Bieżące i systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym było realizowane z wykorzystaniem modelu zbudowanego w oparciu o metody jakościowe i ilościowe, przede wszystkim nastawionego na działania prewencyjne, ograniczające ekspozycję Banku na przedmiotowe ryzyko. W szczególności odbywało się to poprzez:

- organizację procesów w sposób ograniczający powstawanie zagrożeń z tytułu ryzyka operacyjnego,
- monitorowanie parametrów procesów za pomocą wdrożonej metodyki stosowania kluczowych wskaźników ryzyka,
- okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego, oparte na modelach samooceny,
- monitorowanie ryzyka współpracy z podmiotami zewnętrznymi, w szczególności outsourcingowych,

- bieżące, sprawne rozwiązywanie problemów wynikających z zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego tak, aby nie miały one istotnego wpływu na działalność Banku.

W Banku kontynuowano wprowadzanie istotnych usprawnień systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym. W 2012 r. dokonano nowelizacji Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w BOŚ S.A. oraz wprowadzono nowe „Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w BOŚ S.A.”. Usprawnienia systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym dotyczyły w szczególności:

- zmiany organizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w kierunku wyodrębnienia systemowego oraz bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- doprecyzowania zadań i odpowiedzialności komórek organizacyjnych Centrali w procesie systemowego i bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
- dalszej poprawy procesu gromadzenia i utrzymania jakości danych (w tym wielkości strat) o zdarzeniach ryzyka operacyjnego,
- wprowadzenie metodyki oceny poziomu ryzyka operacyjnego oraz oceny ryzyka dla działań operacyjnych,
- zmiany metody wyliczania wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne wraz z wprowadzeniem zasad podziału działalności Banku na linie biznesowe,
- rozszerzenia zakresu raportów z obszaru ryzyka operacyjnego prezentowanych posiedzeniach Komitetu Ryzyka Operacyjnego i Zarządu Banku,
- określenia zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A.

Dokonano także istotnej modyfikacji bazy zdarzeń ryzyka operacyjnego pozwalającej przede wszystkim na gromadzenie większego zakresu informacji w bazie, wraz z uwzględnieniem zdarzeń z ryzyka braku zgodności.

W 2012 r. nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku. W stosunku do innych zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego podejmowano działania wyjaśniające oraz ograniczające rozmiar zagrożenia.

W Banku kontynuowany był proces zmian systemowych w zarządzaniu ryzykiem braku zgodności, który obejmuje projektowanie przepisów, procedur i rozwiązań mających na celu zapewnienie zgodności działalności Banku z przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi i przyjętymi standardami postępowania. W I półroczu 2012 r. dokonano nowelizacji i połączenia dotychczasowych regulacji: „Założeń polityki BOŚ S.A. w zakresie ryzyka braku zgodności” i „Polityki BOŚ S.A. w zakresie ryzyka braku zgodności” w jeden dokument. Zmiany dotyczą w szczególności: wyodrębnienia obszaru tworzenia produktów bankowych jako „kluczowego obszaru” dla zarządzania ryzykiem braku zgodności, określenia zakresu raportu dotyczącego ryzyka braku zgodności oraz wprowadzenia zapisu dotyczącego zarządzania ryzykiem braku zgodności w grupie kapitałowej.

W I półroczu 2012 r. ryzyko braku zgodności kształtowało się na umiarkowanym poziomie. Poziom ryzyka braku zgodności szacowany jest na podstawie: oceny przygotowań Banku do zmian w przepisach prawa i standardach postępowania, oceny zagrożenia nałożenia na Bank sankcji prawnych lub kar finansowych, w związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi i wyjaśniającymi z udziałem BOŚ S.A., reklamacji dotyczących „kluczowych obszarów” dla zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz analizy zdarzeń ryzyka braku zgodności zarejestrowanych w bazie zdarzeń ryzyka operacyjnego.

W celu zapobiegania wystąpieniu ryzyka braku zgodności w Banku propaguje się przestrzeganie norm i standardów etycznych. Projekty przepisów wewnętrznych i rozwiązań organizacyjnych oraz wprowadzane w Banku nowe produkty opiniowane są pod kątem możliwości generowania ryzyka braku zgodności.

1.7. Ryzyko kredytowe

W I półroczu 2012 r. działania Banku w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym koncentrowały się na utrzymaniu tego ryzyka na poziomie akceptowanym przez Bank oraz na zapewnieniu przestrzegania zewnętrznych przepisów prawa, w tym zaleceń i limitów ustalonych przez instytucje nadzorcze.

Podstawą oceny ryzyka kredytowego była ocena klienta i transakcji z uwzględnieniem kryteriów ilościowych i jakościowych przy wykorzystaniu, w zależności od segmentu klienta, systemu oceny ratingowej lub scoringowej.

Ocena ryzyka uwzględniała skalę narażenia kredytowanych podmiotów na negatywne skutki zmian stóp procentowych i kursów walutowych oraz stosowaną przez klienta politykę zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym i stopy procentowej.

Ocena ryzyka pojedynczego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą dokonywana była na tle sytuacji ekonomicznej branży, lokalnego rynku i kraju.

Bank, w ramach monitorowania ryzyka branżowego, ograniczał kredytowanie klientów działających w branżach podatnych na znaczne wahania koniunktury lub osiągających wyniki znacznie poniżej średniej dla branży. W takich przypadkach decyzja o podjęciu kredytowania poprzedzana była dodatkowymi analizami mającymi na celu wskazanie przyczyn negatywnych zjawisk i odpowiednią strukturyzacją transakcji.

Ekspert ds. ryzyka dokonuje oceny ryzyka wszystkich transakcji. Tylko w przypadku transakcji mało istotnych kwotowo, które stanowią niewielki udział w portfelu kredytowym, ocena ryzyka dokonywana jest bez aktywacji Eksperta, na podstawie oceny ratingowej lub scoringowej.

Proces oceny ryzyka kredytowego realizowany był przy wykorzystaniu dedykowanych temu celowi narzędzi informatycznych.

Bank uzależniał przyznanie kredytu od:

- posiadania przez kredytobiorcę zdolności do spłaty wnioskowanego zadłużenia w terminach uzgodnionych z Bankiem;
- przedstawienia zabezpieczenia spłaty wnioskowanego zadłużenia w formie i wartości akceptowanej przez Bank;
- spełnienia innych, niż posiadanie zdolności kredytowej, warunków zawarcia transakcji, określonych w regulacjach wewnętrznych Banku.

Bank wymagał, aby transakcja była zabezpieczona. Poziom zabezpieczenia był uzależniony od poziomu ryzyka generowanego przez transakcję, w tym w szczególności od rodzaju transakcji i długości jej trwania.

Ustalając wartość zabezpieczenia Bank kierował się zasadą ostrożnej wyceny.

Przy wyborze formy zabezpieczenia Bank uwzględniał:

- należyłą ochronę interesów Banku;
- wysokość kosztów związanych z ustanowieniem danego zabezpieczenia;
- możliwość szybkiego zbycia danego zabezpieczenia.

Bank monitorował ryzyko kredytowe pojedynczej transakcji przez cały okres jej trwania. Częstotliwość i zakres monitorowania były adekwatne do poziomu identyfikowanego ryzyka.

W celu wczesnej identyfikacji zagrożenia zwiększonym ryzykiem braku terminowej obsługi bądź spłaty zadłużenia, Bank stosował system wczesnego ostrzegania.

W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla terminowej spłaty Bank podejmował odpowiednie działania restrukturyzacyjne.

1.8. Tytuły egzekucyjne i wartości zabezpieczeń

W I półroczu 2012 r. Bank wystawił 73 bankowe tytuły egzekucyjne na łączną kwotę 35,6 mln zł. W 2011 r. wystawił 80 bankowych tytułów egzekucyjnych na kwotę 21 mln zł.

Na koniec czerwca 2012 r. wartość wszystkich przyjętych przez Bank zabezpieczeń (z pominięciem *weksli in blanco*) wyniosła 13 442,2 mln zł. Około 75,3% wszystkich zabezpieczeń stanowią hipoteki, których wartość wyniosła 10 116,6 mln zł. Wartość ustanowionych zastawów przekracza 11,6% wszystkich zabezpieczeń. Trzecim najczęściej przyjmowanym rodzajem zabezpieczeń w ujęciu wartościowym są ubezpieczenia kredytów, które stanowią 3,9% ogółu zabezpieczeń. Gwarancje i poręczenia stanowią 3,7% wszystkich ustanowionych zabezpieczeń, przeniesienie praw własności stanowi 2,3%, natomiast blokada środków na rachunku bankowym 2,6%. Ostatnia grupa zabezpieczeń, której udział w ogólnej sumie wynosi 0,5%, to przelew wierzytelności z kontraktów.

2. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W ramach systemu zarządzania w Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, będący istotnym narzędziem kontrolowania działalności bankowej, którego celem jest wspomaganie zarządzania Bankiem, usprawnienie realizacji jego zadań oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania Banku.

System kontroli wewnętrznej wspiera Radę Nadzorczą, Zarząd i pracowników Banku w prawidłowym, efektywnym i skutecznym wykonywaniu obowiązków.

System kontroli wewnętrznej w BOŚ S.A. obejmuje ściśle ze sobą powiązane wielostronne procesy kierowania i zarządzania wszystkimi obszarami działalności Banku i jest w sposób trwały i spójny wkomponowany w system zarządzania Bankiem jako całości.

System kontroli wewnętrznej Banku jest dostosowany do struktury organizacyjnej BOŚ S.A. i obejmuje jednostki organizacyjne Banku oraz podmioty zależne.

System kontroli wewnętrznej obejmuje następujące elementy:

- 1) mechanizmy kontroli,
- 2) badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- 3) audyt wewnętrzny.

W Banku działa – powołany uchwałą Rady Nadzorczej – Komitet Audytu Wewnętrznego. W skład Komitetu wchodzi członkowie Rady Nadzorczej Banku, a Przewodniczącym Komitetu jest Przewodniczący Rady Nadzorczej. Do głównych zadań Komitetu Audytu Wewnętrznego należą:

- 1) monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem,
- 2) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Banku,
- 3) monitorowanie wykonania czynności rewizji finansowej,
- 4) monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Ponadto wsparcie systemu kontroli wewnętrznej zapewniają w Banku:

- 1) Departament Bezpieczeństwa Banku - odpowiadający w szczególności za prowadzenie postępowań wyjaśniających w przypadku stwierdzenia znamion działań na szkodę Banku, pracowników i podmiotów zewnętrznych oraz monitorowanie i kontrolowanie bezpieczeństwa informacji i systemów teleinformatycznych (specjalistyczne programy śledcze).
- 2) Departament Rachunkowości - rewizja finansowa, współpraca z audytorem zewnętrznym, kontrola rachunkowa tj. okresowa weryfikacja prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych i ewidencji zdarzeń zgodnie z zasadami rachunkowości.
- 3) Departament Rozliczeń – weryfikacja poprawności rozliczeń pieniężnych, obrotu gotówkowego i operacji dokumentowych.

Skuteczność systemu kontroli wewnętrznej zależy od efektywnego funkcjonowania każdego z ww. elementów składowych.

Funkcjonujące w Banku mechanizmy kontroli służą ograniczaniu prawdopodobieństwa materializacji ryzyka, wykrywaniu i korygowaniu niepożądanych zdarzeń, które już wystąpiły, oraz likwidowaniu skutków zaistniałych zdarzeń. Komórka audytu wewnętrznego przeprowadza okresową weryfikację funkcjonujących w Banku mechanizmów i związanych z nimi procedur kontroli wewnętrznej. Wyniki weryfikacji prezentowane są Zarządowi Banku, Komitetowi Audytu Wewnętrznego i Radzie Nadzorczej w ramach corocznej informacji o skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Podstawowym zadaniem Banku w zarządzaniu ryzykiem braku zgodności jest zapewnienie zgodności postępowania Banku z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi. W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje komórka organizacyjna, która w zakresie swojego działania realizuje funkcję związaną z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, w szczególności: projektowanie polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności, projektowanie zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności, koordynowanie zarządzania ryzykiem braku zgodności, opracowywanie i doskonalenie metod identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka braku zgodności, identyfikowanie, pomiar i ocenę ryzyka braku zgodności.

Audyt wewnętrzny, bezpośrednio podlegający Prezesowi Zarządu Banku, jest integralnym i niezależnym elementem systemu kontroli wewnętrznej w Banku. Nadzór merytoryczny nad komórką audytu wewnętrznego sprawuje Komitet Audytu Wewnętrznego.

Zadaniem komórki audytu wewnętrznego jest niezależne i obiektywne badanie oraz ocena prawidłowości, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku oraz podmiotów zależnych.

Komórka audytu wewnętrznego, realizując swoje zadania działa zgodnie z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi Banku, a także w oparciu o dobre praktyki zawarte w Międzynarodowych Standardach Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego, zalecane przez Instytut Auditorów Wewnętrznych (dalej „IIA”) i Kodeks Etyki Instytutu Auditorów Wewnętrznych ustalony przez IIA.

W Banku funkcjonują mechanizmy gwarantujące niezależność komórki audytu wewnętrznego, które zostały opisane w Uchwale Zarządu i Rady Nadzorczej dotyczącej „Systemu kontroli wewnętrznej w BOŚ S.A.”

3. OCENA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI

3.1. Cel i organizacja zarządzania zasobami finansowymi

Zarządzanie zasobami finansowymi jest podstawowym elementem działalności operacyjnej Grupy. Polega ono na takim kształtowaniu wielkości oraz struktury bilansu, tj. aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych, które pozwalają na osiągnięcie równomiernego strumienia dochodów przy równoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa prowadzonej działalności.

Polityka zarządzania aktywami i pasywami Grupy kształtowana jest przez Komitet ZAP oraz przez Zarząd Banku.

3.2. Ocena zdolności do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań

Podstawowymi miernikami zdolności Grupy BOŚ S.A. do regulowania zobowiązań jest poziom płynności i adekwatności kapitałowej. W I półroczu 2012 roku ryzyko płynności w Grupie kształtowało się na bezpiecznym poziomie. Bank, z odpowiednim wyprzedzeniem, podejmował decyzje dotyczące pozyskania długoterminowych środków oraz zwiększenia stabilności bazy depozytowej, zapewniające odpowiednią strukturę bilansu i umożliwiające bezpieczną realizację Planu finansowego.

Przy obecnej strukturze zapadalności/wymagalności aktywów i pasywów Grupa posiada zdolność do realizacji swoich zobowiązań oraz finansowania swego rozwoju. W analizowanym okresie jej rozwój odbywał się przy bezpiecznym poziomie współczynnika wypłacalności.

Na jakość zarządzania bilansem, a tym samym również na realizację zobowiązań Grupy, wpływ ma również sposób zarządzania ryzykiem rynkowym (tj. głównie ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej). Sposób zarządzania tymi ryzykami oraz ich monitorowanie wskazują, iż Grupa posiada zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań na odpowiednim poziomie.

IV. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE O BANKU

1. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ

1.1. Struktura Grupy Kapitałowej

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 30 czerwca 2012 r. tworzy Bank Ochrony Środowiska S.A., pełniący rolę dominującą nad jednostkami zależnymi: Domem Maklerskim BOŚ S.A. oraz BOS Finance AB z siedzibą w Sztokholmie. Jednostką zależną od Domu Maklerskiego BOŚ S.A. jest spółka zarejestrowana w dniu 12 sierpnia 2009 r. pod firmą BOŚ Eko Profit S.A.

Na 30 czerwca 2012 r. udział Banku w kapitale zakładowym Domu Maklerskiego BOŚ S.A. jak też udział w głosach na walnym zgromadzeniu tej Spółki wynosi 100%. Na dzień 30 czerwca 2012 r. Dom Maklerski BOŚ S.A. posiadał 100% udział w kapitale spółki BOŚ Eko Profit S.A. i w głosach na walnym zgromadzeniu Spółki.

Spółka BOS Finance AB została zarejestrowana 6 kwietnia 2011 r. Celem tej spółki jest realizacja usług finansowych, w tym związanych z emisją obligacji, zaciąganie i udzielanie pożyczek inwestorom instytucjonalnym i prawnym. Udział Banku w kapitale zakładowym BOS Finance AB oraz udział w głosach na walnym zgromadzeniu tej Spółki wynosi 100%.

Sprawozdanie obejmuje dane Banku Ochrony Środowiska S. A. oraz Domu Maklerskiego BOŚ S.A., BOS Finance AB i BOŚ Eko Profit S.A., które konsolidowane są metodą pełną.

1.2. Uzależnienie od partnerów

W analizowanym okresie Grupa nie posiadała klientów, których udział osiągałby co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży Grupy ogółem.

2. INFORMACJE O UMOWACH BANKU

2.1. Umowy znaczące

W I półroczu 2012 r. Bank informował w raportach bieżących o wszystkich zawartych umowach znaczących dla działalności BOŚ S.A.

Informacja o znaczących umowach zawartych w I półroczu 2012 r. została zamieszczona w rozdz. I pkt 2. „Zdarzenia mające istotny wpływ na sytuację finansową Grupy”.

2.2. Umowy z Bankiem Centralnym i organami nadzoru

- 1) Umowa ze Związkiem Banków Polskich zawarta w dniu 29 grudnia 2008 r. w sprawie uczestnictwa w Systemie Zdarzeń z Obszaru Ryzyka Operacyjnego;
- 2) Umowa dodatkowa z NBP zawarta w dniu 18 listopada 2008 r. w sprawie uregulowania zasad zawierania i rozliczania transakcji;
- 3) Umowa ramowa z NBP zawarta w dniu 4 listopada 2008 r. w sprawie uregulowania zasad zawierania i rozliczania transakcji;
- 4) Umowa ze Związkiem Banków Polskich zawarta w dniu 15 maja 2008 r. regulująca zasady uczestnictwa w Systemie Bankowy Rejestr;
- 5) Umowa z NBP zawarta w dniu 27 lutego 2008 r. w sprawie udzielenia kredytu technicznego i przenoszenia praw z papierów wartościowych;
- 6) Umowa z NBP zawarta w dniu 27 lutego 2008 r. w sprawie udzielenia kredytu lombardowego i ustanowienia zastawu zabezpieczającego ten kredyt;
- 7) Umowa ze Związkiem Banków Polskich zawarta w dniu 25 lutego 2008 r. regulująca zasady uczestnictwa w Systemie Dokumentów Zastrzeżonych;
- 8) Umowa z NBP zawarta w dniu 25 kwietnia 2007 r. w sprawie przekazywania informacji sprawozdawczych do NBP i korzystania z Portalu Systemu Informacji Sprawozdawczej;
- 9) Umowa z NBP zawarta w dniu 9 października 2003 r. o prowadzenie rachunku i konta depozytowego papierów wartościowych w Rejestrze Papierów Wartościowych;
- 10) Umowa rachunku lokaty terminowej banku w złotych w NBP zawarta w dniu 13 grudnia 2001 r.;
- 11) Umowa rachunku bankowego zawarta w dniu 30 czerwca 2000 r. między NBP a BOŚ S.A. (z późniejszymi zmianami);
- 12) Umowa z NBP z dnia 14 kwietnia 2010 r. o udzielanie kredytu technicznego i przenoszenie praw z papierów wartościowych;
- 13) Umowa z NBP z dnia 14 kwietnia 2010 r. o udzielanie kredytu lombardowego i o zastaw zabezpieczający ten kredyt;
- 14) Umowa z NBP z dnia 24 marca 2011 r. o prowadzenie rachunku i konta depozytowego papierów wartościowych w rejestrze papierów wartościowych;
- 15) Umowa z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 25 marca 2011 r. na korzystanie z Portalu Komisji Nadzoru Finansowego;

- 16) Umowa z NBP z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku w euro w systemie TARGET2-NBP, zawarta między NBP a uczestnikami TARGET2-NBP;
- 17) Umowa z NBP z dnia 9 maja 2012 r. o warunkach pobierania i odprowadzania waluty polskiej i czynnościach z tym związanych.

2.3. Umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

2.3.1. Umowy o dokonanie badań sprawozdań finansowych

Umowa zawarta w dniu 2 lipca 2012 r. z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. Przedmiotem umowy jest przeprowadzenie przeglądu Skróconego Sprawozdania Finansowego BOŚ S.A. za okres 6 miesięcy i Skonsolidowanego Skróconego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres 6 miesięcy oraz badanie Sprawozdania Finansowego BOŚ S.A. za rok 2012 i Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za rok 2012 r. oraz przeprowadzenie oceny wypełniania przez Bank wymogów w zakresie przechowywania aktywów klientów.

2.3.2. Pozostałe umowy z podmiotem uprawnionym do badań sprawozdań finansowych

- 1) Umowa zawarta w dniu 17 lutego 2010 r. z Ernst&Young Sp. z o.o. na zlecenie wykonania usług polegających na wsparciu w zakresie odliczenia od dochodu podatkowego do 50% wydatków poniesionych przez Bank na zakup nowych technologii;
- 2) Umowa zawarta w dniu 25 lutego 2011 r. z Ernst & Young Sp. z o.o. Przedmiotem umowy jest świadczenie usług doradztwa;
- 3) Umowa z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. dotycząca usług doradczych w zakresie skutków księgowych dla Banku zawarta w dniu 20 czerwca 2011 r.;
- 4) Umowa zawarta w dniu 31 sierpnia 2011 r. z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Przedmiotem umowy jest świadczenie usług doradztwa podatkowego;
- 5) Umowa z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. zawarta w dniu 12 września 2011 r.; Przedmiotem umowy jest wykonanie prac związanych z planowaną Emisją i przygotowywaniem prospektu emisyjnego;
- 6) Umowa z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. zawarta w dniu 7 grudnia 2011 r. Przedmiotem umowy jest świadczenie usług doradztwa podatkowego;
- 7) Umowa z KPMG Tax Michna Sp. z o.o. dotycząca stałego doradztwa podatkowego zawarta w dniu 30 stycznia 2012 r.;
- 8) Umowa z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. zawarta w dniu 2 marca 2012 r.; Przedmiotem umowy jest wykonanie prac związanych z planowaną Emisją i przygotowywaniem prospektu emisyjnego;
- 9) Umowa z Ernst&Young Audit Sp. z o.o. zawarta w dniu 25 kwietnia 2012 r.; Przedmiotem umowy jest wykonanie usług doradczych.

3. CZYNNIKI I NIETYPOWE ZDARZENIA

W I półroczu 2012 r. nie wystąpiły nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na wyniki finansowe Grupy.

4. INFORMACJA O POSTĘPOWANIACH SĄDOWYCH

Według stanu na dzień 30 czerwca 2012 r. łączna wartość będących w toku postępowań sądowych dotyczących wierzytelności i zobowiązań Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz spółek zależnych nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

5. TRANSAKcje Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

W I półroczu 2012 r. zarówno Bank, jak i jednostki od niego zależne nie dokonywały z podmiotami powiązanymi jednej lub wielu transakcji, które jednostkowo lub łącznie byłyby istotne i zawarte na warunkach innych niż rynkowe.

Opis transakcji z podmiotami powiązanymi został zamieszczony w nocie 29 Śródrocznego Skróconego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2012 r. oraz w nocie 15 Śródrocznego Skróconego Sprawozdania Finansowego Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2012 r.

6. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA

W I półroczu 2012 r. nie wprowadzano zmian w podstawowych zasadach zarządzania Grupą BOŚ S.A.

7. SEZONOWOŚĆ LUB CYKLICZNOŚĆ

W działalności podmiotów Grupy BOŚ S.A. nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny. Na wyniki Domu Maklerskiego BOŚ S.A. ma wpływ koniunktura na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

8. INFORMACJA O DYWIDENDZIE

W I półroczu 2012 r. nie była wypłacona ani zadeklarowana dywidenda.

W dniu 28 czerwca 2012 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Banku za 2011 r. Zysk netto w wysokości 58 745 585,07 zł, przeznaczony został w całości na kapitał zapasowy.

9. GŁÓWNE INWESTYCJE

Kwota planowanych nakładów inwestycyjnych w BOŚ S.A. w 2012 r. wynosi 85 mln zł i obejmuje projekty informatyczne, w tym Centralny System Bankowy oraz rozwój sieci i modernizację istniejących placówek. W obszarze informatycznym kontynuowane są projekty rozpoczęte w latach poprzednich, a także realizowane są projekty dostosowujące Bank do regulacji zewnętrznych i zaleceń organów nadzorczych oraz wymogów polityki bezpieczeństwa systemów informatycznych. W obszarze administracji zapewnione zostały środki na uruchomienie placówek oraz modernizację i zakupy odtworzeniowe w już istniejących placówkach. W I półroczu 2012 r. wydatkowano 12,2 mln zł (kwota łącznie z amortyzacją).

DM BOŚ S.A. poniósł w I półroczu 2012 roku nakłady inwestycyjne w wysokości 5,8 mln zł, głównie na oprogramowanie i urządzenia komputerowe oraz inwestycje w obcych obiektach.

Nakłady inwestycyjne podmiotów Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. były finansowane ze środków własnych tych podmiotów.

10. AKCJONARIAT I PRAWA Z AKCJI

10.1. Akcjonariat

W wyniku podwyższenia kapitału zakładowego Banku w I półroczu 2012 r. w drodze emisji 6,5 mln akcji serii P uległa zmianie struktura akcjonariatu. Na dzień 30 czerwca 2012 r. był jeden Akcjonariusz posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej -

posiadający 12 951 960 akcji co stanowi 56,62% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZ.

Ogólna liczba akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu BOŚ S.A. wynosi 22 873 245. Wszystkie akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela o wartości nominalnej 10 zł każda.

10.2. Informacje o umowach dotyczących przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu

Bankowi nie są znane umowy dotyczące przyszłych zmian w strukturze akcjonariatu.

10.3. Posiadacze specjalnych uprawnień kontrolnych z tytułu papierów wartościowych

Wszystkie akcje Banku są równe i każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu i jednakowe prawa do dywidendy

10.4. Ograniczenia w przenoszeniu prawa własności papierów wartościowych i w wykonywaniu prawa głosu

Zgodnie ze Statutem Banku w przypadku ustanowienia zastawu lub użytkowania na akcji imiennej, zastawnik i użytkownik nie mogą wykonywać prawa głosu z tych akcji. Aktualnie w kapitale zakładowym Banku nie ma akcji imiennych.

11. ORGANY BANKU I OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

11.1. Walne Zgromadzenie Banku

Opis sposobu działania Walnych Zgromadzeń Banku i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania jest zawarty w „Oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego w BOŚ S.A.” stanowiącym załącznik do Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. w 2011 r.

11.2. Rada Nadzorcza Banku

W dniu 14 marca 2012 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. podjęło uchwały w sprawie odwołania ze składu Rady Nadzorczej:

- 1) Mariana Malickiego - dotychczasowego Członka Rady Nadzorczej;
- 2) Mariana Adama Pigana - dotychczasowego Sekretarza Rady Nadzorczej;

oraz powołania w skład Rady Nadzorczej:

- 1) Krzysztofa Władysława Rogali;
- 2) Adama Grzegorza Wasiaka.

W dniu 28 czerwca 2012 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. podjęło uchwałę w sprawie odwołania ze składu Rady Nadzorczej Pana Michała Jacka Wysockiego - dotychczasowego Członka Rady Nadzorczej. Jednocześnie ZWZ Banku podjęło uchwałę w sprawie powołania w skład Rady Nadzorczej Pana Andrzeja Kazimierza Kraszewskiego.

Na posiedzeniu w dniu 18 maja 2012 r. Rada Nadzorcza Banku dokonała wyboru Sekretarza Rady Nadzorczej w osobie Pana Adama Grzegorza Wasiaka.

Na dzień 30 czerwca 2012 r. skład Rady Nadzorczej BOŚ S.A. był następujący:

- 1) Marcin Likierski – Przewodniczący;
- 2) Jacek Maciej Bajorek – Wiceprzewodniczący;
- 3) Adam Grzegorz Wasiak – Sekretarz;
- 4) Józef Kozioł;

- 5) Andrzej Kazimierz Kraszewski;
- 6) Michał Juliusz Machlejd;
- 7) Ryszard Ochwat;
- 8) Krzysztof Władysław Rogala;
- 9) Janusz Marek Topolski.

11.3. Zarząd Banku

Skład Zarządu Banku na dzień 30 czerwca 2012 r. był następujący:

- 1) Mariusz Klimczak – Prezes Zarządu;
- 2) Przemysław Lech Figarski – Wiceprezes Zarządu;
- 3) Adam Zbigniew Grzebieluch – Wiceprezes Zarządu;
- 4) Stanisław Kolasiński – Wiceprezes Zarządu;
- 5) Krzysztof Wojciech Telega – Wiceprezes Zarządu.

W dniu 17 lipca 2012 r. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na powołanie Pana Stanisława Kolasińskiego na członka Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A. Z chwilą uzyskania zgody KNF Pan Stanisław Kolasiński objął stanowisko Wiceprezesa – pierwszego zastępcy prezesa Zarządu BOŚ S.A.

11.4. Zasady powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz uprawnienia osób zarządzających

Zgodnie ze Statutem Banku Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje prezesa oraz wiceprezesów i członków Zarządu. Prezes Zarządu ma prawo wnioskować o powołanie i odwołanie członków Zarządu. Zarząd Banku jest powoływany przez Radę Nadzorczą na wspólną kadencję trwającą trzy lata, a liczba kadencji nie jest ograniczona. Mandaty członków Zarządu wygasają z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie z działalności oraz sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Zarządu.

Do kompetencji Zarządu Banku należą wszelkie sprawy nie zastrzeżone innym organom Banku. Zarząd Banku, w szczególności reprezentuje Bank wobec instytucji zewnętrznych, uchwała strategię działania Banku oraz roczne plany finansowe, podejmuje uchwały w sprawie struktury organizacyjnej Banku, tworzenia i likwidacji placówek Banku oraz nabycia i zbycia nieruchomości, odpowiada za działanie systemu zarządzania Bankiem, w tym systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej. Zarząd Banku podejmuje decyzje w sprawach dotyczących zaciągnięcia zobowiązań lub rozporządzenia aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku. Zgodnie ze Statutem Banku decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego BOŚ S.A. podejmuje Walne Zgromadzenie Banku. Zagadnienia związane z wykupem akcji są regulowane przez Kodeks spółek handlowych. Statut Banku nie zawiera odrębnych zapisów określających uprawnienia członków Zarządu do podejmowania decyzji o wykupie akcji.

11.5. Akcje BOŚ S.A. w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Z oświadczeń przekazanych przez członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku wynika, że w dniu 30 czerwca 2012 r. :

- 1) Prezes Zarządu Banku Mariusz Klimczak posiadał 250 akcji BOŚ S.A., o wartości nominalnej 2 500 zł;
- 2) Członek Rady Nadzorczej Józef Koziół posiadał 116 akcji BOŚ S.A., o wartości nominalnej 1 160 zł;
- 3) Członek Rady Nadzorczej Janusz Marek Topolski posiadał 110 akcji BOŚ S.A. o wartości nominalnej 1 100 zł.

Poza wymienionymi członkami Zarządu oraz członkami Rady Nadzorczej w okresie sprawozdawczym nie posiadali akcji BOŚ S.A. jak również akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Banku.

11.6. Umowy dotyczące rekompensat dla osób zarządzających

Wszystkie umowy o pracę zawarte z osobami zarządzającymi zawierały zasady rekompensat. W tym zakresie obowiązywały następujące zapisy:

- a) w przypadku odwołania z pełnionej funkcji przed upływem kadencji:
  - w jednym przypadku przewidywano wypłacenie 4,5-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
  - w czterech przypadkach przewidywano wypłacenie 2,5-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
- b) w przypadku wygaśnięcia umowy w związku z upływem kadencji:
  - w jednym przypadku przewidywano wypłacenie 4-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia,
  - w czterech przypadkach przewidywano wypłacenie 3-krotnego stałego miesięcznego wynagrodzenia.

Ponadto, zawarte były umowy o zakazie konkurencji określające zasady wypłaty odszkodowań w zamian za nie podejmowanie pracy w innych bankach i na ich rzecz bez zgody Rady Nadzorczej. Zapisy w tym zakresie przewidują odszkodowania, wypłacane co miesiąc po ustaniu stosunku pracy, w wysokości 50% stałego wynagrodzenia należnego za ostatni miesiąc istnienia stosunku pracy:

- w jednym przypadku – przez okres 9 miesięcy,
- w czterech przypadkach – przez okres 6 miesięcy.

12. PRACOWNICY

12.1. Zatrudnienie

Według stanu na koniec I półrocza 2012 r. :

- BOŚ S.A. zatrudniał 1 751 osób wobec 1 746 osób na koniec 2011 r. oraz 1 750 na koniec I półrocza 2011 r.
- DM BOŚ S.A. zatrudniał 243 osoby wobec 230 osób na koniec 2011 r. oraz 208 osób na koniec I półrocza 2011 r.
- BOŚ Eko Profit S.A. zatrudniał 5 osób, podobnie jak na koniec 2011 r. oraz 4 osoby na koniec I półrocza 2011 r.

12.2. Szkolenia

W I półroczu 2012 r. priorytety w zakresie szkolenia pracowników związane były z budowaniem kluczowych kompetencji zapewniających wsparcie realizacji Planu finansowego w obszarze rozwoju Banku, zmian w systemach informatycznych, procesach biznesowych oraz aktywności sprzedażowej połączonej z wysoką jakością obsługi klienta.

W doskonaleniu kompetencji zawodowych udział wzięło 3,3 tys. uczestników szkoleń. Wskaźnik intensywności szkoleń (wyrażony liczbą uczestników szkoleń na 1 zatrudnionego) wyniósł 1,9. W szkoleniach grupowych udział wzięło 98% uczestników szkoleń, a 2% w szkoleniach indywidualnych specjalistycznych.

Do priorytetowych obszarów doskonalenia kompetencji pracowników w okresie I półrocza 2012 r. należały:

- nowe technologie informatyczne w zakresie obsługi i użytkowania centralnego systemu informatycznego, nowych aplikacji oraz funkcjonalności systemów informatycznych;
- intensyfikacja sprzedaży oraz szkolenia w zakresie wysokiej jakości obsługi klienta z uwzględnieniem działań rozwojowych;
- poprawa jakości oceny ryzyka kredytowego.

Zakres podnoszenia kompetencji w Banku w I półroczu 2012 r.:

- Centralny System Bankowy def3000: funkcjonalności systemu, obsługa i użytkowanie nowego systemu;
- zagadnienia biznesowe obszaru rynku korporacyjnego;

- wiedza merytoryczna: m.in. w zakresie nowej oferty produktów, procesu sprzedaży, ryzyka transakcji oraz produktów proekologicznych;
- kompetencje sprzedażowe: profesjonalne metody sprzedaży, coaching rozmowy sprzedażowej, jakość obsługi klienta, budowanie trwałych relacji z klientami;
- zagadnienia biznesowe obszaru rynku detalicznego - wiedza merytoryczna: sprzedaż i obsługa klientów nabywających produkty inwestycyjne z uwzględnieniem Dyrektywy MIFID; pożyczka gotówkowa, doskonalenie technik sprzedaży cross-sellingu, bazy danych, narzędzie monitorowania sprzedaży.
- zagadnienia obszaru ryzyka i planowania, zarządczo-organizacyjnego, wsparcia: poprawa jakości ryzyka kredytowego, zabezpieczenie wiarytelności Banku, narzędzia wspierające wycenę indywidualną ekspozycji kredytowych, system zarządzania ryzykiem finansowym oraz szkolenia indywidualne m.in. z zakresu bezpieczeństwa transakcji elektronicznych, zapobiegania przestępczości bankowej.

12.3. Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych

W dniu 23 września 2011 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez Bank programu tzw. opcji menedżerskich („Program”). Program prowadzony ma być począwszy od roku 2012 r. przez okres trzech lat. Programem objęci zostaną członkowie Zarządu Banku, członkowie Zarządu DM BOŚ S.A. i członkowie Zarządu BOŚ Eko Profit S.A. oraz wybrani członkowie kadry kierowniczej Banku, DM BOŚ S.A. oraz BOŚ Eko Profit S.A. („Osoby Uprawnione”). Imiennego wskazania Osób Uprawnionych oraz liczby warrantów subskrypcyjnych, które mogą one nabyć, dokona Zarząd Banku, natomiast wskazania Osób Uprawnionych będących członkami Zarządu dokona Rada Nadzorcza. Łączna liczba Osób Uprawnionych objętych Programem nie może przekroczyć 200 osób. Osoby Uprawnione uzyskują w ramach Programu prawo do nieodpłatnego nabycia warrantów subskrypcyjnych („Warranty”) z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku nowych emisji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego. W związku z realizacją Programu, uchwałą Walnego Zgromadzenia Nr 8/2011 z dnia 23 września 2011 r. kapitał zakładowy Banku został warunkowo podwyższony o kwotę nie większą niż 6 mln zł w drodze emisji nie więcej niż 600 tys. akcji zwykłych na okaziciela serii R, S oraz T (nie więcej niż po 200 tys. akcji każdej serii). W związku z realizacją Programu, uchwałą Walnego Zgromadzenia Nr 8/2011 z dnia 23 września 2011 r. Bank wyemituje 600 tys. Warrantów serii A, B oraz C (po 200 tys. warrantów każdej serii). Każdy Warrant uprawnia do objęcia jednej akcji Banku po cenie emisyjnej, równej cenie emisyjnej akcji z oferty publicznej przeprowadzonej w II kwartale 2012 r.

Latami, za które Osobom Uprawnionym przyznawane będą Warranty, są lata 2012, 2013 oraz 2014, przy czym maksymalna liczba Warrantów oferowanych za dany rok nie może przekroczyć 200 tys. Warranty będą proponowane do nabycia Osobom Uprawnionym odrębnie w ramach każdej serii Warrantów. Warranty serii A będą proponowane do nabycia Osobom Uprawnionym począwszy od 2013 roku, serii B od 2014 roku, natomiast serii C od 2015 roku, każdorazowo w okresie rozpoczynającym się w dniu następującym po upływie 30 dni od daty Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdania finansowe za poprzedni rok, a kończącym się wraz z końcem danego roku kalendarzowego. Skierowanie do danej Osoby Uprawnionej propozycji nabycia Warrantów danej serii uzależnione jest od spełnienia następujących warunków:

- zajmowania nieprzerwanie przez cały rok kalendarzowy stanowiska lub sprawowania funkcji, z którymi powiązane jest prawo do nabycia Warrantów lub też objęcie takiego stanowiska lub funkcji w trakcie danego roku i zajmowania go przez okres co najmniej 6 miesięcy oraz nie znajdowanie się w okresie wypowiedzenia do dnia kiedy zaproponowane zostanie nabycie Warrantów;
- spełnienia określonych kryteriów dotyczących wzrostu kursu akcji Banku oraz poziomu zysku netto na akcję za dany rok, które określone zostaną w regulaminie Programu uchwalonym przez Radę Nadzorczą;
- realizacji przez daną Osobę Uprawnioną celów indywidualnych, które określone zostaną, wraz z zasadami weryfikacji ich spełnienia w regulaminie Programu.

Szczegółowe warunki realizacji Programu zostaną zawarte w regulaminie Programu ustalonym przez Radę Nadzorczą.

Celem Programu jest zwiększenie wartości Banku w stopniu ponadprzeciętnym poprzez wzrost powtarzalnych wyników ekonomicznych Banku i wzrost wartości akcji Banku.

13. INFORMACJE PO DNIU BILANSOWYM

- 1) Zarząd Banku poinformował (raport bieżący nr 47/2012 z dnia 9.07.2012 r.), że w dniu 9 lipca 2012 r. weszły w życie postanowienia podpisanego w dniu 6 lipca 2012 r. Aneksu nr 3 do umowy zawartej w dniu 14 lipca 2010 r. z jednym ze strategicznych klientów Banku, o której Bank informował w raporcie bieżącym 22/2010 w dniu 14 lipca 2010 r. Aneks dotyczy przedłużenia o jeden miesiąc ważności limitu zaangażowania w formie linii odnawialnej na udzielenie gwarancji bankowych. Pozostałe warunki umowy nie uległy zmianie.
- 2) Zarząd Banku poinformował (raport bieżący nr 48/2012 z dnia 11.07.2012 r.), że na dzień 30 czerwca 2012 r. wartość zaciągniętych przez Bank zobowiązań wynosi 14 492 mln zł. Informacja została przekazana do publicznej wiadomości w związku z planowanymi przez BOŚ S.A. emisjami obligacji krótkoterminowych.
- 3) Zarząd Banku poinformował (raport bieżący nr 50/2012 z dnia 12.07.2012 r.), że w dniu 12 lipca 2012 r. doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii KT.1.3 w wysokości 30 mln zł, zorganizowana przy udziale BRE Banku S.A. Emisja obligacji zorganizowana została w ramach Sub-Programu obligacji krótkoterminowych uruchomionego w ramach Programu Emisji Obligacji o Maksymalnej Wartości Programu w wysokości jednego miliarda złotych. Wartość Programu została podwyższona uchwałą Zarządu Banku z dnia 19 lipca 2011 r. do dwóch miliardów złotych.
- 4) Zarząd Banku poinformował (raport bieżący nr 51/2012 z dnia 17.07.2012 r.), że w dniu 17 lipca 2012 r. Komisja Nadzoru Finansowego („KNF”) wyraziła zgodę na powołanie Pana Stanisława Kolasińskiego na członka Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A. Z chwilą uzyskania zgodny KNF Pan Stanisław Kolasiński objął stanowisko Wiceprezesa – pierwszego zastępcy prezesa Zarządu BOŚ S.A. nadzorującego obszar ryzyka i planowania.
- 5) Zarząd Banku poinformował (raport bieżący nr 52/2012 z dnia 19.07.2012 r.), że w dniu 19 lipca 2012 r. doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii KT.1.4 w wysokości 105 mln zł, zorganizowana przy udziale Banku Gospodarstwa Krajowego z siedzibą w Warszawie.
- 6) Zarząd Banku poinformował (raport bieżący 54/2012 z dnia 24.08.2012 r.), że w dniu 24 sierpnia 2012 r. doszła do skutku emisja obligacji BOŚ S.A. serii KT.1.5 w wysokości 100 mln zł, zorganizowana przy udziale Banku Gospodarstwa Krajowego z siedzibą w Warszawie.

14. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA

Działania promocyjne BOŚ Banku w I półroczu 2012 r. wspierały najważniejsze cele strategii biznesowej Spółki oraz promowały sprzedaż flagowych produktów detalicznych i korporacyjnych Banku.

Obszar detaliczny

Promocja w segmencie detalicznym wspierała sprzedaż produktów oraz budowę świadomości marki. Kampania internetowa zrealizowana na przełomie grudnia i stycznia wspierała sprzedaż pożyczki gotówkowej. W II kwartale br. została przeprowadzona kampania promująca karty debetowe MasterCard w konkursie „Jazda na Eko” współorganizowanym przez MasterCard Polska.

Działania realizowane w I połowie 2012 r. były wspierane na poziomie lokalnym akcjami mikromarketingowymi. Zrealizowano szereg działań z zakresu marketingu bezpośredniego (eventy i spotkania z Klientami), zapewniono uczestnictwo przedstawicieli BOŚ w imprezach targowych i przeprowadzono akcje promocyjne związane z otwarciem nowych i zmianą lokalizacji dotychczasowych oddziałów BOŚ S.A.

Obszar korporacyjny

Jednym z trzech głównych projektów komunikacyjnych zrealizowanych dla segmentu korporacyjnego była kampania internetowa, która zachęcała do skorzystania z usług faktoringowych BOS S.A. oferując każdemu kto się na nie zdecyduje laptop za 1 zł. Celem prowadzonych działań było zwiększenie liczby pozyskanych klientów.

W ramach działań wspierających budowanie relacji z potencjalnymi klientami kontynuowany był projekt konferencji GRAND PRIX w Biznesie. Grand Prix jest połączeniem konferencji z wydarzeniem

rozrywkowym. Wśród prelegentów byli Krzysztof Hołowczyc i Jacek Rozenek, a także Łukasz Tarnawa Główny Ekonomista BOŚ S.A. oraz Dyrektorzy Centrów Korporacyjnych Banku, w których organizowana była konferencja. W pierwszej połowie 2012 r. zostały zrealizowane 3 projekty: w Lublinie, Katowicach oraz Gdańsku.

W ramach działań budujących pozycję bankowego lidera w finansowaniu projektów ekologicznych oraz promujących ekspertów BOŚ Banku przeprowadzona została kampania w prasie oraz Internecie, w ramach której opublikowane zostały artykuły prezentujące ekologiczne rozwiązania dla firm oraz poświęcone finansowaniu biznesu z dostępnych źródeł ekologicznych.

Ponadto w I półroczu 2012 r. została przeprowadzona kampania dotycząca emisji akcji Banku. We wstępnym etapie, zrealizowanym na przełomie marca i kwietnia, przeprowadzona została kampania nakierowana na wzmocnienie wizerunku Banku jako lidera na rynku finansowania przedsięwzięć proekologicznych oraz jako polskiej, nowoczesnej i stabilnej instytucji finansowej. W II etapie, w kwietniu 2012 r., przeprowadzona została kampania emisyjna, która informowała o zapisach na akcje BOŚ S.A. oraz podkreślała ekologiczny charakter Banku.

15. DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA

W I półroczu 2012 r. całość inicjatyw dotyczących zaangażowania społecznego BOŚ S.A. była realizowana przez Fundację Banku Ochrony Środowiska.

W ramach programu promującego zdrowy styl życia „Aktywnie po zdrowie”, Fundacja prowadziła konkursy i programy edukacyjne dotyczące prawidłowego żywienia oraz aktywności fizycznej w blisko 2 tys. polskich szkół, w tym:

projekt „Zdrowo jem, więcej wiem” – konkurs edukacyjny dla dzieci z najmłodszych klas szkół podstawowych, uczący zdrowych nawyków żywieniowych, w którym wzięły udział 1 242 zespoły (łącznie 24 740 uczniów);

- konkurs „Nakręć się na zdrowie” (prowadzony we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi) skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, polegający na stworzeniu filmów promujących żywność ekologiczną i zdrowe odżywianie. Do konkursu zgłosiło się 200 zespołów, w skład których weszło 1 859 uczniów;
- konkurs „Czas na zdrowie”, polegający na przeprowadzeniu festynu zdrowia dla społeczności szkolnej, kierowany do szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W konkursie wzięło udział 329 placówek – w składzie zespołów łącznie 3 130 dzieci. W ramach festynu ok. 150 tys. osób obejrzało przygotowany przez Fundację cykl filmów promujących zdrowe odżywianie pt. „Śmietnik w mojej głowie”;
- program grantowy „Sklepiki szkolne – zdrowa reaktywacja ” dzięki któremu 34 wyłonione drogą konkursową placówki otrzymały dofinansowanie, na przebudowę sklepiku szkolnego tak, by oferował dzieciom zdrową i świeżą żywność. Przyznano granty w łącznej kwocie 49 tys. zł.

Fundacja udziela uczestnikom konkursów merytorycznego wsparcia, prowadząc bogatą w eksperckie artykuły platformę internetową www.aktywniepozdrowie.pl przeznaczoną dla wszystkich osób zainteresowanych zdrowym odżywianiem. Regularnie umieszcza także artykuły na innych, prozdrowotnych portalach internetowych oraz w prasie regionalnej i ogólnopolskiej.

W ramach programu proekologicznego „Przyroda u twoich drzwi” Fundacja otworzyła kolejną edycję konkursu fotograficznego „Las kocha nas” skierowanego do studentów wyższych uczelni z całej Polski oraz (równolegle) do pracowników Banku. Poprowadziła także konkurs plastyczny dla młodzieży „H2ODesign”, promujący ochronę zasobów wodnych świata. W konkursie wzięło udział 97 szkół i domów kultury, które przeprowadziły wstępny etap konkursu na terenie swoich placówek. Do etapu finałowego nadesłano prace 224 uczniów.

W ramach wspierania wolontariatu pracowniczego Fundacja przeprowadziła pierwszą (z dwóch planowanych na ten rok) odsłonę konkursu na „Mikrodotacje”, oferującego możliwość otrzymania wsparcia finansowego na inicjatywy społeczne zgłaszane przez grupy pracowników Banku i Domu Maklerskiego BOŚ. Dofinansowanie przyznano 12 projektom, w których realizację zaangażowało się 62 wolontariuszy BOŚ S.A.

Podpisy członków Zarządu BOŚ S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/funkcja	Podpis
28.08.2012	Mariusz Klimczak	Prezes Zarządu	.....
28.08.2012	Stanisław Kolasiński	Wiceprezes - pierwszy zastępca prezesa Zarządu	.....
28.08.2012	Przemysław Lech Figarski	Wiceprezes Zarządu	.....
28.08.2012	Adam Zbigniew Grzebieluch	Wiceprezes Zarządu	.....
28.08.2012	Krzysztof Wojciech Telega	Wiceprezes Zarządu	.....